

BONA PAU

PREMSA
CORONA

Nº. 610 - Any LI - MONTUÏRI - DESEMBRE - 2003

Santa Cecília féu revivre l'esperit musical montuïrer

BREUS

Recollida de joguines

L'Escoleta Molí de Vent de Montuïri ha obert una campanya de recollida de joguines que puguin esser utilitzades per nins del seu centre, tals com pilotetes, accessoris de cuina (a poder ser de fusta), construccions de fusta, material de fusta, pepes amb bon estat, disfresses, cotxets de fusta i altres que de qualche manera serveixin pels nins petits. Es recullen a l'Escoleta, carrer den Vanrell, de dilluns a divendres, de les 8 a les 18 h.

Comunicat d'UM

Demana millores al tanatori i a la biblioteca municipal

En un comunicat, "Unió Mallorquina de Montuïri insta a l'equip de govern municipal perquè arregli la climatització del tanatori, ja que ha estat espanyada durant tot l'estiu, com també considera que la biblioteca municipal hauria d'estar oberta permanentment i no només durant l'hivern, ja que aquest estiu passat ningú no va poder gaudir d'aquest servei".

Pugen la tasa del fems

Els veïns de Montuïri i de la Part Forana de Mallorca per a l'any 2004 haurem de pagar un import molt més alt que el d'enguany per a la recollida i tractament dels residus sòlids, ja que l'Ajuntament haurà d'incrementar els rebuts en un 32 per cent degut a la tasa d'incineració que aplica el Consell de Mallorca.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Antoni Mateu Socias, Melcior Nicolau Jaume, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata, Felip Munar i Munar, Gabriel Camps Ferrer, Miquel Mascaró Crespi, Joan Barceló Cerdà, Lluís Servera Sitjar i Jaume Palou Garau.

Administració: Martí Ferrer Sampol
C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

Correu electrònic: oabonapau@terra.es

Els alumnes de 2n curs de primària que enguany assisteixen al Col·legi "Joan Mas i Verd"

Presentació del núm. 6 de Quaderns Montuïrers

El número 6 de la col·lecció de "Quaderns Montuïrers" que porta per títol "Biografia del Pare Miquel Rubí Pocoví, Missioner" i que es reparteix gratuïtament als nostres subscriptors amb aquest exemplar, serà presentat oficialment al local gran de l'Escola de Música (baixos de l'Ajuntament) el dissabte dia 6 de desembre a les 20'30h per Bartomeu Moll Ribas.

El Consell de l'IMEM

El Consell Administrador de l'IMEM (Institut Municipal d'Esports de Montuïri) està constituït de la següent manera: President: Gabriel Matas Alcover (Batle de Montuïri); Vocal i Vice-president: Jaume Ramonell Miralles (Regidor d'esports PP); Vocals: Antònia Arbona Rossinyol (Regidora PSM), Rafel Fullana Miralles (Regidor d'hisenda i festes PP), Margalida Mayol Salvà (Regidora PSM), Joan Pocoví (President CE Montuïri), Guillem Morlà (President Bàsquet Montuïri) i Pere Mayol (President Club Tennis Montuïri).

Aquesta revista ha rebut el suport del

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

ES GRAONS

Netedat

És positiu l'esforç i interès que posen certes persones, sobretot madones de casa, per conservar net el paviment o empedrat, com també l'afany dels empleats de la brigada de l'Ajuntament en llevar tota casta de brutor que escampen o deixen allà on es troben determinades persones, que no tenen esment en mantenir pulcres els nostres carrers.

Grosseria

Les façanes de certs edificis no semblen estar a l'altura que es mereix un poble civilitzat com el nostre. Alguns frontis romanen deficients per deixadesa dels propietaris, però altres ofereixen un llustimós aspecte degut a les grosseries duites a terme per alguns incontrolats que s'han dedicat a inserir allà les seves "obres d'art" i així oferir-les als qui passen.

La música, una forma de comprensió

Poques dimensions de la vida són an importants com el foment de les arts i, la música, per mèrit propi, ocupa un lloc d'honor entre les mateixes. És un art que arriba a l'ànima sense emanar res a canvi, tan sols una mica d'atenció, com basta una mirada i capcurrucull d'un arbre per rebre tota verdor de les fulles o la tendresa que desperta un niu d'aucellons.

Quantes vegades atrafagats per mil una preocupacions no hem estat escatats de la tristor per una bella melodia! O quantes vegades no hem riscut una experiència a través de la repetició d'una peça musical gràcies a la banda sonora d'una pel·lícula! És un gest senzill com conemplar un violí en silenci o observar un infant assajar una sola vegada un horabaixa d'hivern per saber que enim entre les mans un art suprem.

La música ens retorna a les emocions més autèntiques i mentre una persona s'emocioni qualche esperança roman protegida per a sempre. És interpretació del món i interpretar és acceptar visions diverses de la realitat, és abraçar la tolerància.

Hi va haver un temps en què alguns avis creien que els astres de l'univers uan giraven produïen música, però o l'escoltaven perquè sempre era la mateixa. No feia falta. La música la entien amb la seva actitud oberta al coneixement de les coses: Feliç aquell que coneix la causa de les coses....

Nosaltres podem convocar altres músiques, encara que també com aquells savis no sempre les escoltem. Per exemple, la música de l'amor, aquella que en la infantesa sentíem i que ara dorm en qualche part del nostre cor. Després de travessar els turons del viure, quan més avançam en anys, anhelam les mateixes notes de amor. Per ésser feliços necessitam a música de totes les edats. Ho diu Miquel Martí i Pol:

"Amb música vinguda del fons de totes les edats farem un cant d'ara mateix, que ningú no podrà dispersar ni vèncer".

La música ens permet sortir de la soledat. Acompanya els batecs del cor. Ens deixa tastar allò que la memòria guarda dins les pàgines escrites del assat. La música és revelació, treu a

la llum el coneixement i el sentiment alhora com el sol quan dematina aixeca amb els seus raigs la claror d'un dia.

Entre allò que passa i allò que perdura, sempre trobarem la música com un enamorat descobreix darrere les gotes de pluja l'enyorança de la seva estimada. La música ens permet acaronar els niguls, delectar-nos entre els bells moments per convidar-los una altra vegada al nostre costat. Ens lliga als bons sentiments com un cossioli ufanós manté la perfecció d'un corral.

En el silenci la música respira, i pren alè i descansa en un portell sublim.

Una fulla cau en silenci. Una ploma d'ocell davalla lentament en silenci, però tant l'una com l'altra, s'ajueuen sobre la fullaca o sobre una estepa florida i envolten la música de la sensibilitat que els espera dormida.

La música flueix com un solc d'un hort a l'estiu i al·luia tant l'immens firmament d'estrelles com l'olivó dels ullastres quan prenen color. Hi cap en la seva dolça carícia allò petit i allò gran alhora. Ens fa admetre amb el poeta Joan Margarit que és trist el qui mai no ha perdut per amor una casa i que és bell creure el que passa en la nit estrellada d'un vers.

La música consola, presenta una forma d'hospitalitat, aquell deure mediterrani d'acollir els éssers humans d'altres contrades i ajudar-los a integrar-se com a germans d'humanitat que són. El seu llenguatge és universal.

Així com Beatriu va dir a l'enamorat poeta Dant que el paradís no només es trobava en els seus ulls. També el paradís en el que ens endinsa la música s'inaugura amb el valor dels pares i mares, padrins i padrines i de tots els familiars que fomenten l'educació musical dels seus fills, de l'encoratjament que transmeten els mestres o de l'esforç continuat dels qui aprenen a tocar un instrument i que saben que han lluitar dia a dia per millorar. Comença amb la meravellosa amb la tasca que tots vosaltres realitzau i que agraïm amb admiració entusiasta.

LLUÍS SERVERA SITJAR

(Del parlament pronunciat abans del concert musical del dia de la festa de Santa Cecília)

DOS DITS DE SENY

Felicitat

Al costat de gent que sols es preocupa per ser feliç, personalment i cadascú, n'hi ha d'altres, en canvi, que fan tot quan està al seu abast, perquè estigui contenta la persona amb qui tracta o amb qui conviu.

Per la vila veim de tant en tant homes que s'esforcen perquè la seva esposa estigui tan contenta i satisfeta com sia possible. Per exemple, se sap d'esposos que es complauen i aprecien els desitjos de la dona per arreglar-se i vestir bé. Convendria, per altra part, que els homes fossin conscients del gran interès que tenen les dones en mostrar-se tan ben arreglades com poden. I no sols aquests desitjos són atribuïbles a les joves de mitja edat, sinó també a les dones que han entrat en anys.

Contaven, fa poc, d'una dona de quasi 90 anys a qui li mostraven una fotografia de quan sols en tenia 25. Li mancava un poc la vista i per això únicament va preguntar: Quin vestit duia posat? Pensem que aquesta dona era una mica invàlida, amb els anys havia perdut un poc la memòria i li costava conèixer les seves filles, però en canvi estava interessada en saber quin vestit portava mig segle abans. És un fet digne de tenir en compte.

Seria bo que els homes que això llegeixin que s'aturassin a pensar tant molt com ella va fer per a la felicitat de la casa i no han d'estar empegueïts de fer saber a tothom tant molt com deuen a la seva esposa. Ella, en saber-ho, se n'alegrarà i interiorment ho aplaudirà. No s'ha d'imaginar ningú d'alabar sincerament les bones qualitats d'una altra persona i encara més si a aquesta se li deu el benestar i la felicitat. Tant de bo si ho demostren!

SALOMÓ

Si l'hivern ve, la primavera no pot ésser enfora

Una de les senyes del novembre a la vila de Montuïri és l'abundor de les boires que deixen el casc urbà, especialment l'església, com una illeta enmig d'un mar de niguls baixos. Si trobam la boira acompanyada de fred i pluja i observam com tornen els dies més empegueïdors dins les fosques reanimades, sabrem que l'hivern s'acosta. El títol de l'escrit pertany al poeta anglès Shelley i l'hem reproduït pel seu degoteig esperançat. Però demanarem ajuda a un altre poeta que convé tenir sempre present: Miquel Costa i Llobera (Pollença 1854, Palma 1922). La seva aportació va ser fonamental per al ressorgiment de les nostres lletres a finals del segle denou. Amb tan sols vint-i-un anys va ser capaç d'escriure el famós "*Pi de Formentor*", expressió meravellosa dels treballs per afrontar la dificultat i enlairar-se cap una vida més noble i intensa: "*Amunt ànima forta! Traspassa la boirada/ i arrela dins l'altura com l'arbre dels penyals*" ..

En el llibre "Horacianes" (1906) hi descobrim el camí cap a "*Entrada d'hivern*", un poema, com bona part de la poesia de Costa, que testimonia la seva predilecció pel paisatge. Tal com ha apuntat Josep Mª Llompart: "*El mar, les muntanyes, els arbres i els camps que els seus versos descriuen, són sempre ben concrets i situats en un redol no gaire extens*". Per tant, el paisatge que hi apareix és mallorquí, pollencí per a més indicis. Però, vet aquí, el mèrit del poeta és oferir-li alens d'universalitat. Aquest és l'objectiu, la identificació del solc petit i desaparegut amb el solc gran i transcendent. Amb la seva magnífica traça lírica ho aconseguieix de sobres. Els cocons i rierols pollencins, les roques esquerdades de vorera de mar no són només paratges insignificants, representen tota la Mediterrània. I dir Mediterrània és alçar la vista cap a Roma i cap a Grècia d'on provenen els fonaments de la nostra cultura.

El poeta coneix la fluïxetat de la llum tardorenca. La tardor vol dormir dins l'hivern i "*El dia es va arrufant*" .

Ens convida a una "*consirosa tristesa*", això és, a una capficada, pensadora o preocupada pena. Una tristesa que sura "*Entre el fangós terrer, la mar plomissa/ i les muntanyes moradenques ...!*"

Però no vol maleir aquests dies curts i grisos que comuniquen la pols i l'esgotament de les coses. Ben al contrari, se n'alegra de veure el "*torrent que bramulant erissa / sa cabellera de lleó rogenca/ a on el sol hi calcinava/ un pedregam de còdols!*". I li plau la segura costa i els niguls que dauren l'horitzó quan el brogit del temporal acaba.

A través dels versos conforma una transformació dels sentiments. Les contrarietats que pesen sobre la natura ens ensenyen a suportar les nostres. El poeta extreu el caire positiu de l'entorn i sembla a un pam d'infant la resistència i l'esforç, l'acceptació i la lluita. La fosca hivernal no està fiada al desencís, sinó confiada a la recuperació d'energies, a la reflexió que pretén brostar dins una eterna primavera.

Sí, pacient lector-a, els ruixats hivernals i el fred, els horabaixes que esperen la seva passa de gall del gener poden servir-nos per pensar en uns nous projectes o bé per recordar els moments feliços. No és tant el que ens toca viure l'important, sinó l'actitud interior per enfrontar-nos a les vivències per difícils que hagin estat o puguin ésser en el futur.

I poden ser les quatre darreres estrofes del poema costailloberia que ens ho comuniquin millor:

*Benvingut el temps aspre! Amb ell revénen
 les energies de l'esforç, que importen
 per enaltir tot ideal en lluita,
 que és llei de nostra vida.*

*Que hi fa si puja el fred? Serà més dolça
 la foguerada dins la llar dels avis,
 que en son caliu volgut mantén i eleva
 el culte de la pàtria.*

*Que hi fa si creix la nit tan llargaruda?
 Així a la llàntia vigilant d'estudi
 veuré passar les visions dels genis*

com en sagrada pompa.

*Oh festivals del pensament! Mon íntim racó d'hivern no n'afretura d'altres...
 Dins aquest bres de solitud i somnis
 tot l'univers palpita!*

LLUÍS SERVERA SITJAR

Poesia Ara mateix

Ara mateix enfilo aquesta agulla amb el fil d'un propòsit que no dic i em poso a apedaçar. Cap dels prodigis que anunciaven taumaturgs insignes no s'ha complert, i els anys passen de pressa. De res a poc, i sempre amb el vent de cara, quin llarg camí d'angoixa i de silencis. I som on som; més val saber-ho i dir-ho i assentar els peus en terra i proclamar-nos hereus d'un temps de dubtes i renúncies en què els sorolls ofeguen les paraules i amb molts miralls mig estraferm la vida. De res no ens val l'enyor o la complanta, ni el toc de disciplent malenconia que ens posem per jersei o per corbata quan sortim al carrer. Tenim a penes el que tenim i prou: l'espai d'història concreta que ens pertoca, i un minúscul territori per viure-la. Posem-nos dempeus altra vegada i que se senti la veu de tots solemnement i clara. Cridem qui som i que tothom ho escolti. I en acabat, que cadascú es vesteixi com bonament li plagui, i via fora!, que tot està per fer i tot és possible.

MIGUEL MARTÍ I POI

(Del llibre *L'àmbit de tots els àmbits*)

Enaltiu el Seyor!, montuïrencs

No esbocinaré "tècnicament". Enaltiré. Montuïri. Del teu il·lustre paisà, el frare joveníssim de noranta anys, enaltiré les obres que acaba d'estrenar a Roma, coincidint amb la beatificació del granadí Joan Nepomucé Zegrí (1831-1905), fundador de Mercedàries (juntament amb la glorificació de quatre ànimes de Déu: Bonifàcia Rodríguez, de Salamanca; Valentí Paquay, belga; Lluís M^a. Monti, italià; i la que em semblava més nina, Rosalia Rendú, francesa). La peregrinació a Roma fou -com sempre, per tals motius- emocionant. Hem tornat amb cinc amics nous, "altament" recomanables. I amb cinc ganes més de ser nosaltres, amb el seu adjutori, més bones persones.

I el Pare Martorell, com si hagués estat beneït per aquests cinc celestials. Jesús, i quina música! A la Sala Pau VI del Vaticà, auditori immens, quin cor de cent vint veus, suma de la Capella Mallorquina i la catalana Coral "Càrmia"! I quin fruit de setmanes d'assajos, baix la disciplina de Josep M^a. Moreno director de la nostra ben volguda coral, i de Fernando Marina (per cert, ex -alumne meu de Llatí a Palma, què vos creïeu?); director de l'esmentada coral catalana, director d'Orquestra de gran carrera; i ara a Roma tot un pretor bel·licós al front d'una llarga centúria-cantúria de veus, cent vint hem dit, i quasi un altra centúria de virtuoses, "I virtuosi di Roma", ço és gent poderosa amb els instruments, gent sens màcula de pecat musical.

El salm 117, un dels més bells de La Bíblia, "Confitemini Domino quònim bonus, quònim in saeculum misericordia eius" (Enaltiu el Senyor perquè és bo, perquè és eterna la seva misericòrdia), és considerat per l'Església com un Càntic Pasqual, Himne a Crist resuscitat, vencedor de l'enemic i de la mort. La cantata està cinc voltes brufada (millor, vertebrada) per un dels darrers versets del salm. "Haec dies quam fecit Dominus, exultemus et laetémur in ea" que vol dir "Avui és el dia que ha fet (o en què venç) el Senyor: Alegrem-nos i celebrem-lo". Apunta al jorn de la Resurrecció de Crist; és el crit tan cridat a les grans solemnitats litúrgiques. El salm parla de la bondat de

Déu, de la força de la seva mà dreta, enmig de nostres angoixes: ajud. més "rentable" que l'ajut humà. "No moriré, viuré per cantar les seves meravelles". "Obriu-me les portes del Temple, entraré a lloar el Senyor, i amb mi hi entraran tots els justs". I tot això amb les notes del P. Martorell! Humanista com és ell, tot seguint els mots del Llibre Sant, sap extreure'n la humana vibració i inspirada significança; i d'aquí cobra frase la melodia més descriptiva, l'harmonia més colpidora, la composició més arquitectònica. Potent aquí el verb de La Bíblia, i poderosa aquí la música del P. Martorell.

Per suposat que no n'hi ha prou amb una primera audició. Però vos jur que la impressió primera fou això: "un bany d'impressió", com aquells que prenim inopinadament a la mar, i quedam amb "la pell de gallina". Diríeu que el compositor, amb els seus plans vocals i instrumentals, rics i variats, suggerents i suggestius, vos sorprèn constantment. No vos deixa becar, vos fa ressorgir i ressuscitar, com si fóssiu Crist bandejant sudaris i benes, i fent rodolar pedres sepulcral, que això és la glòria oculta d'aquest esplèndid salm 117 de La Bíblia, esdevingut muntanya de simfonies, timbals i gargamelles per obra d'un fill major del Mont-Lliri.

Enhorabona, paisans del P.

El P. Martorell a Roma durant els assaigs al Vaticà

Martorell! Déu faci que prest puguem dur a Mallorca martorellenc "Càntic Pasqual in rondó", juntament amb la peça d'orgue que també estrenà a Roma el vostre florit franciscà, "Variacions i Fuga sobre el coral popular Girau a mi vostra mirada", magistralment interpretada en el mateix acte per l'organista italià Roberto Marini. Déu faci que puguem servir tals tresors dins l'estoig de bons enregistraments.

Però, mentrestant, estimats montuïrencs, m'heu de prometre que ara i sempre llegireu o resareu els versets dels salm 117 de La Bíblia: a partir d'ara vos semblaran esvelts i gràcils, pasquals i triomfals com les palmeres que, a la plaça del vostre Temple Parroquial, flanquegen el mur colrat..

BERNAT CIFRE

Agrimontuiri
S.L.

Lamborghini

Ctra. Palma - Artá, Km. 28 - 07230 Montuiri
Telf. 971 161 523 Fax 971 161 524 Telf. 607 301 144

LA IMATGE COMENTADA

Hi ha persones, la tasca de les quals passa desapercebuda o no se li dóna la importància que realment es mereix i que, per tant, no són degudament considerades ni en vida ni després de la seva mort. Aquest és possiblement el cas de Pere Pocoví Martorell (1916-1998), un home que dia 4 de febrer de 1981 feia la darrera crida, després de la prèvia tocada de tambor, per tots els capdecantons dels carrers del nostre poble, i després d'haver exercit per espai de 37 anys la funció de saig i haver hagut de recórrer tots els carrers de la vila i de trescar la majoria o la totalitat dels camins de fora vila degut a la feina que d'una manera obligada se li manava des de l'Ajuntament. Una comesa que va haver de fer sense parar en les inclemències del temps o a vegades oblidant-se de la inoportunitat del moment.

Considerada avui aquesta missió i comptant amb tants de mitjans de difusió, sembla que es fa referència a una altra època molt més llunyana quan en realitat l'han viscuda els qui ara tenen més de 25 anys. Però és que en Pere "Saig" —així se'l coneixia pel poble— a més de fer les crides, també tenia la ineludible obligació d'anar cada dia just devora el pes dels porcs per encendre —poc temps després de la posta del sol— els llums dels nostres carrers i a mitja nit, tornar-hi per apagar-los. I això un dia i un altre, d'hivern i d'estiu, en brusques o tempestats. Com també es veia obligat a haver de portar avisos i citacions a diferents persones, sobretot als regidors, en haver de comparèixer a la casa de la vila, i a moltes altres persones a les quals se'ls enviava qualsevol notificació.

Naixia dia 5 de febrer de 1916 a Sa Cova —d'aquí que també fos conegut per en "Pere de sa Cova"—, un nin que als 3 anys va perdre la seva mare amb motiu d'una epidèmia de grip; i als 5, moria el seu pare d'un atac de cor. I així fou com va quedar orfe i anà a viure amb el pare de sa Cova. Ara bé, essent que aquest tenia certes possibilitats, li pogué donar estudis i anà a l'internat de Nazaret.

Quan tengué 20 anys, el 1936, començava la guerra civil i en Pere, com els altres joves de la seva edat, es va haver d'incorporar al servei militar. Ara bé, essent que a ell sempre li havia agradat la infermeria, allà pogué fer d'infermer gairebé tots els 7 anys que malauradament va haver d'estar incorporat.

Poc temps després d'haver acabat el servei tornà a Montuïri i a l'any següent —aleshores en tenia 28— va

"Essent saig en Pere Pocoví, les crides de Montuïri tenien una certa categoria"

ocupar una plaça a l'Ajuntament, els dos primers com escrivent temporer i tot seguit —1945— guanyà les oposicions i va passar a ocupar la plaça d'*oficial sache*. Es va casar amb n'Antònia Verger Mayol, i de llavors ençà i fins a la jubilació, el 5 de febrer de 1981, fou el pregoner de Montuïri.

En Pere tenia molt bona memòria i generalment sense dur cap paper escrit se'n recordava de totes les crides que havia de fer i això que qualche dia arribaren a ser cinc o sis. Els primers anys ho feia amb més satisfacció que els darrers, no perquè hagués tornat d'edat, sinó per l'excessiu renou que feien motos, motorets o cotxes i el públic a vegades no entenia bé les seves crides. I això que tenia bona veu, hi posava molt d'esment i cuidava el seu llenguatge perquè se l'entengués bé. Tant és així que en el seu temps s'arribà a dir que les crides de Montuïri tenien una certa categoria.

Una altra afició que va covar molt endins, dins ell, fou la fotografia, en aquells temps encara poc estesa. Es podia dir —i així era— que aleshores sols ell i en Tomeu Sampol eren els únics fotògrafs de la vila. I encara més, a en Pere se'l considerava com el retratista "oficial" de Montuïri, ja que a part dels típics reportatges de noces i comunions, quan hi havia un acte públic o oficial d'una certa rellevància no hi mancava en Pere qui, amb la seva càmera, en deixava constància gràfica. La gent d'edat, per altra part, encara recorda els nombrosos montuïrers que acudiren a ell per fer-se el carnet d'identitat, el qual, a més, els ajudava o els "omplia" ell mateix les fitxes corresponents.

El fet més curiós i significatiu d'ell, respecte a la fotografia, a part de les màquines que pogué comprar i que cal ressaltar, és que ell mateix es muntava el laboratori i així podia revelar les fotografies pel seu compte. No tenia peresa en afanyar-se per adquirir una peça determinada o instal·lar amb llauna de pots de conserva l'"estudi" per a les fotos de carnet, o instal·lar els focus per poder-les "tirar" durant les nits.

Moltes més coses podem dir d'ell, com per exemple que no tocà mai la trompeta, com feien a altres pobles, per fer les crides; sempre emprà el tambor. Els avisos als domicilis, si eren a la vila hi anava a peu, però en haver d'anar a fora vila, s'hi traslladava amb bicicleta. Una altra curiolla el va obsessionar durant tota la vida: la música, sobretot la clàssica: sarsueles, òperes... quants de viatge a Ciutat per gaudir d'aquesta afició. I encara una altra: la

S'ha dit que... PER MONTUIRÍ

Un **grapats d'al·lots** o nins que anaven per les cases amb la intenció de vendre paperetes de Nadal *en feien de ses seves*. Algunes cases es queixaren perquè en haver-se'n anat els al·lots i no haver-los comprat res, d'amagat, se'n dugueren la clau de la casa. I pena que va costar saber on es trobava i qui era el culpable!

Un **montuïrer**, a qui li agradà tant la portada del passat número de **Bona Pau**, no es cansava d'alabar-la i deia que tenia molta poesia. Un altre, amb qui ho comentava, encara que no ho entenia molt bé, li contestà: "És ver, perquè en lloc de ser fúnebre, és molt alegre i vistosa".

De dins una casa del poble varen robar 900 euros. Al parer, per obrir-la, varen agafar la clau que tenien amagada dins la finestra. Un costum, que s'hauria de canviar, ja que en saber-ho molts, qualcú se n'aprofita.

S'han sentit comentaris que a la Cooperativa fan obra i sembla que volen posar una espècie de supermercat. De ser així interessaria anar-hi a comprar, sempre que els preus fossin més econòmics.

DE VENA

lectura: tant poesia com prosa. A ca seva deixà una farcida biblioteca de llibres. I fins i tot arribà a participar en un concurs de poesia a Palma, on va guanyar un premi que li lliuraren a la discoteca *Valentino*, del Terreno. I cosa curiosa que fan pocs pares: Quan havia de castigar algun dels seus dos fills –tant en Bartomeu com na Joana– els obligava a llegir una determinada part d'un llibre de text o de poesia. Fou una altra afició que va conservar fins gairebé el darrers anys de la seva existència: havia perdut moltes facultats i encara gaudia que els seus fills li llegissin alguna poesia que ell a més a més tornava recordar.

O. ARBONA

El **rector** torna demanar ajuda per adobar la teulada de l'església i qualque biga que passa per ui. I sense disposar dels doblers necessaris ja han començat les obres. Mentre qualque montuïrer ho ha entès bé; haurien de ser tots els qui ho compreguessin així com toca i assimilassin que l'església és del poble i que el restaurar-la competeix a tots.

Els **concerts** que s'oferiren amb motiu de Santa Cecília foren molt diferents i els que hi assistiren se n'alegraren, encara que els comentaris posteriors no coincidissin.

Ni l'**amença** de pluja ni el mal temps pràcticament no feren desistir ningú de participar a l'excursió a *Na Penyal*, amb *S'Esbart des Pla*, el diumenge dia 16. No hi ha dubte: es tracta de gent d'empenla!

S'**espera** que la nova etapa del funcionament del *Museu de Son Fornés* serveixi per promocionar més gent, sense oblidar els escolars.

Molta gent espera que el nou funcionament de *Ràdio Murta* tenguí un

caràcter més montuïrer que abans, ja començant per l'emissió de *Sa Fira*.

En tornar sortir **Bona Pau** ja haurà passat Nadal i Cap d'Any. Desitjemos un feliç 2004 i esperem que el Reis Màgics ens obsequiïn amb allò que més necessitam. **Molts d'anys!**

EN XERRIM

PROGRAMACIONS Patronat de Música de Montuiri

Activitats de Nadal

Divendres dia 12 de Desembre a les 20'30h al Local de l'Escola de Música, Carles Constantino impartirà una **conferència** sobre els Bolets de Mallorca.

Divendres dia 2 de Gener de 2004 a les 20h, **lectura de poemes** a càrrec de Lluís Servera, Martha Valiente, Jaume Mesquida, Alfons Navarret, Jaume Munar i Toni Riera.

Coral Mont-Lliri

Programació de desembre:

Dia 10.- **Concert** a l'església de Lloret de Vista Alegre amb motiu de la festivitat de la Mare de Déu de Loreto.

Dia 21.- **Trobada de Corals** a l'església d'Algaida on s'interpretaran Nadales.

Dia 24.- **Matines** a l'església de Montuiri.

Amb motiu de
les festes de
Nadal i Cap
d'Any volem
desitjar molts
d'anys a tot
el món

"SA
NOS
TRA"

CAIXA DE BALEARS

L'AJUNTAMENT INFORMA

XXV FIRA DE SA PERDIU

Programa

Divendres, 5 de desembre

A les 19h. Al camp de futbol: Partit de a categoria aleví: Montuïri - Xilvar.

Dissabte, 6 de desembre

A les 12h. Al camp de futbol: Partit de la categoria Benjamí: Montuïri - Felanitx.

A les 19h. Al carrer Costa i Llobera, 3: Inauguració de l'exposició d'olis de Mª Àngels Merino Laorden.

Al carrer Pujol, 17: Inauguració de l'exposició de treballs manuals realitzats per l'Associació de Persones Majors de Montuïri.

A les 19'30h. A la rectoria: Inauguració de l'exposició de ceràmica de Rakú de Juan Pedemonte i Rosario Arroyo.

A les 20'30h. A la sala gran de l'Escola de Música: Acte literari-cultural:

a) Presentació del n° 6 de "Quaderns Montuïrers": *Biografia del Pare Miquel Rubí Pocoví, Missioner*, a càrrec de Bartomeu Moll Ribas.

b) Presentació de dos llibres de Joan Miralles i Monserrat: *Estudis d'onomàstica i Francesc de Borja Moll, l'home dels mots*, a càrrec de Miquel Melià, director general de Política Lingüística i del mateix autor.

A les 21'30h. A la Plaça Major: Gran torrada popular amenitzada amb actuacions musicals en directe, organitzat per la Cooperativa Agrícola de Montuïri.

Diumenge, 7 de desembre FIRA DE SA PERDIU VIII Mostra industrial i artesanal (Productes de Montuïri)

(La fira durarà tot el dia i totes les exposicions romandran obertes i podran ser visitades fins al vespre)

A les 9h. A la Plaça Major:

Obertura de la inscripció per participar al concurs de perdius.

En Es Dau: XIV Trobada de ca rater a Montuïri i 2ª monogràfica amb trofeu de reconeixement als millors exemplars i obsequi a tots es participants.

En Es Dau: Exposició de ca mè mallorquí.

A les 10'30h. En Es Dau: concurs d'habilitat de ca de bestiar en el maneig de les ovelles.

En Es Dau: Mostra de porcs i d'ovelles de raça autòctona.

En Es Dau: Mostra de cans eivissencs.

En el carrer del Molinar: Exposició del mercat ecològic. (Per primera vegada a Montuïri i durant tot el dia).

A la Plaça de Ses Tres Creus: Exposició de coloms missatgers i coloms en general.

En el carrer des Pujol: Exposició de cotxes a càrrec del club: *Cotxes antics de Mallorca*.

A les 11h. A plaça: Arribada de les autoritats les quals tot seguit faran el recorregut per la fira.

A les 12h. A l'església: Missa dominical.

Portada del programa de la fira d'enguany

A les 12'45h. Al carrer des Pujol: Inauguració de la nova seu de *Nous Sistemes*.

A les 13h. A la plaça Major, a l'estant de l'Ajuntament: Entrega de premis als guanyadors de la Mostra de sa Perdiu.

A les 16h. Al carrer Pere Capellà: Gimcana de Tractors.

A les 16'30h. A la Plaça Major: Ball de Bot amb l'actuació d'Aires de Montision i Aires des Pla de Marratxí.

Resum de l'acta de la sessió plenària extraordinària de dia 29 d'octubre de 2003

Modificació puntual de les NNSS: Subsanació de deficiències per a l'aprovació definitiva

Per 6 vots a favor (PP) i 4 abstencions (PSM) s'acordà aprovar la documentació presentada per l'equip tècnic redactor de la modificació puntual de les NNSS consistent en plànols, documentació escrita i memòria justificativa i també aprovar el conveni urbanístic de renúncia de l'augment de valor respecte a la zona determinada com a "franja de reserva vial".

Ràdio municipal de Montuïri "Ràdio Murta": adjudicació de la

contractació d'assistència tècnica per al manteniment i realització

Per unanimitat s'acordà adjudicar el contracte d'assistència tècnica per al manteniment i realització de "Ràdio Murta" a l'empresa "Broate Balear SL" per ser l'ofertat que complint els requisits establerts ho pot realitzar satisfactòriament a judici de l'Administració.

Institut Municipal d'Esports

Dia 4 de novembre se celebrà la reunió mensual de l'IME en el transcurs de la qual s'aprovà l'esborrany de pressupost per a l'any 2004.

El nou equip directiu regional de Gent Gran visità les dues associacions de 3ª edat de Montuïri

La inauguració de l'exposició d'íconografia popular, de Joan Riera Ferrari atragué molta gent

Conferència

Un cicle de conferències organitzat pel PSM a Montuïri va començar dia 7 de novembre, el qual tractarà a l'entorn de temes d'actualitat. La primera fou pronunciada per Gabriel Vicenç, responsable dels programes del PSM i va versar a l'entorn dels diferents projectes de carreteres, amb especial incidència al de l'autopista Inca-Manacor.

Concert Coral

Dia 15 i formant part del programa de les commemoracions de Santa Cecília, la Coral *Mont-Lliri*, dirigida per Vicenç Juan Rubí i la *Singkreis Mallorca*, per Baltasar Müller (una coral alemanya amb tres anys d'existència i que ha tocat a diferents indrets de Mallorca) oferiren una agradós concert a l'església. Cantaren cinc peces cadascuna per separat i després, 4 conjuntament més una de plus.

La festa de Santa Cecília

El diumenge dia 23 se celebrà la festivitat de Santa Cecília, patrona dels músics. Després de la missa cantada per la Coral *Mont-Lliri*, la Banda de Música va oferir una concert i tot seguit, a Cas Carboner, tengué lloc el tradicional dinar de companyonia. Els actes foren organitzats pel Patronat de Música.

3ª Edat

El nou equip directiu de d'Acció Social i Persones Majors del Govern Balear sorgit a rel de les darreres eleccions, format per Margalida Vilanova, Presidenta de l'Institut de Serveis Socials i Esportius de Mallorca, Dolors Alemany, Directora de l'Àrea Social de Gent Gran i Joana Mª Socias, Coordinadora Socio Cultural de Gent Gran, vingueren a Montuïri i realitzaren una visita proto-

col·lària a cada una de les dues associacions de 3ª Edat de Montuïri el passat 27 de novembre.

Exposició pictòrica

Dia 28 en el saló d'actes de l'ajuntament es va inaugurar l'exposició d'íconografia popular de les illes Balears (1986) de Joan Riera Ferrari, organitzada conjuntament per la Banca March i l'Ajuntament de Montuïri. Un bon grapat de persones en va gaudir.

Plans de Pensions

La millor jugada per al seu futur

 "la Caixa"

Montuïri

971 646 460

Bar Can Pieres

Gabriel Sastre Roca "Pellusco"

Fou un dels obrers que treballaren a la construcció del grup escolar Joan Mas i Verd

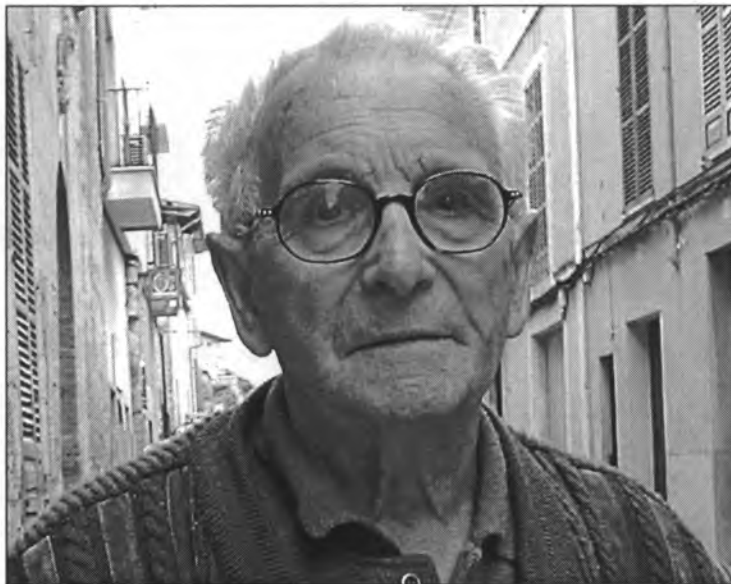
Per espai de 32 anys el matrimoni va portar el cafè de Ca na Poeta

No es pot dir que sia molt xerrador. Més bé passa el temps callat i observant els qui passen pel carrer. Els seus comentaris són breus, però quan comenta el passat, s'anima i és un poc més explícit. Com moltes persones majors, frueix rememorant temps llunyans.

En la seva joventut es dedicà, en el temps lliure, a l'esport. Encara el recordam quan defensava la porteria d'un dels dos equips de Montuïri; un equip que ja és llegenda, però que encara molts recorden.

Quan conversa no aixeca massa la veu, sembla que la vida li ha ensenyat a ésser discret. Durant la seva existència ha estat testimoni de canvis profunds dins la nostra societat. Respecta les noves corrents de les generacions actuals, però enyora el passat.

Gabriel Sastre Roca va néixer a Montuïri l'any 1917. Ara té 86 anys. Foren quatre germans: Magdalena, Joan, Gabriel i Pere. El 1943 es casà amb Maria Cerdà Pizà. Tingueren un

fill que morí al naixement i una nina, n'Aina, ja casada. Tres néts. En quan a renéts: tres nines i dos nins.

Seguint el costum, després d'haver passat pel col·legi Ca ses Monges començà les classes amb el mestre Carbonero.

– També vaig anar a classe amb don Bartomeu Mir –ens diu i afegeix–, un mestre que deixà molt bon record.

– El teu ofici, Biel?

– Picapedrer. Com suposaràs, llavors no hi havia les màquines d'avui.

Es tractava de paletes, escàrpera, picó, uixol, ci-vera... Algunes d'aquestes eines avui no les coneixen. Vaig treballar en aquest ofici durant molts d'anys.

– Qui era el teu mestre picapedrer?

– Mestre Tomeu "Pelut". Un bon professional

– Un moment; aquest mestre picapedrer va construir les escoles. Feies feina amb ell aleshores?

– Sí. I no saps l'orgullós que estic d'haver pres part en una obra tan important per a la cultura del poble.

– Quin temps durà la construcció d'aquest edifici?

– Uns tres anys. Ten en compte, com t'he dit abans, res de màquines. Molts de sacs de ciment, senalles de grava, peces de marès... tot amb corda i corriola o damunt les extrems espatlles, pujant per una llarga escala de fusta.

– Éreu molts els qui fèieu feina en aquesta obra?

– No record quants érem, però sí, érem bastants. Però mira-te'l bé, a l'edifici, dona-li la volta pels costats i te'n donaràs compte de la magnitud de l'obra. Tot amb l'esforç dels nostres braços. Allà venia un camió carregat de grava, la posava en terra, hi afegíem la calç i el material corresponent i tres homes amb càvecs ho mesclaven a la mala. L'edifici té uns 70 anys. Destaca per la seva figura i s'aguanta molt bé.

– Com passàveu el temps a començaments dels anys 30?

– Quan sortíem de la feina, al final del dia, alguns s'aturaven al cafè uns moments. Després d'haver sopat gairebé tots els homes sortien altra volta a la taverna fins a les 10 o les 11 del vespre. En aquestes hores els cafès estaven molt concorreguts, però els

Casa
SAMPOL

ANTÒNIA VIDAL SAMPOL

I-luminació decorativa
Làmpades intempèrie
Pantalles
"Apliques"
Regals
Articles decoració

Carrer Missió, 14 (Travessia Oms) Tlf. 72 67 78 **Palma de Mallorca**

dissabtes el vespre i els diumenges tot el dia aquests establiments estaven plens de gom a gom, i això que hi havia almanco vuit cafès a la plaça i al carrer Major.

– És que només teníeu el cafè per passar el temps?

– També els dissabtes el vespre i els diumenges teníem el cinema, algun ball de darrers dies i el passeig de la plaça, que era fabulós, multitudinari. No hi havia massa coses, però ens conformàvem amb allò que teníem. Era un altre temps.

– Quan deixares la feina de picapedrer, a què et dedicares?

– Era l'any 1962, quan la meva dona i jo agafàrem el bar que avui es diu Ca na Poeta. El duquérem durant 32 anys. Passaren després a ocupar-se d'ell els nostres fills durant set anys més. Han estat els anys millors de la meva vida.

– Sabem que t'agrada molt el ball. Encara el practiques?

– Sí. La meva dona i jo els dissabtes sortim al migdia a dinar als creuers de Vilafranca. Horabaixet partim cap a "Los Melones" a ballar tot el vespre. Ens ho passam molt bé.

– Quina música de ball és la que més t'agrada?

– M'agraden els pasdobles, el "fox-trot", els tangos... a tot tipus de música surt a ballar. Les melodies antigues són les que més m'agraden.

– Del temps passat, per exemple, quan eres un al·lot, pots contar-nos alguna cosa interessant?

Està uns moments pensant.

– A certes coses, avui, l'actual generació no les donaria importància, però... record que quan tenia entre 12 i 14 anys, davant la taverna de Ca n'Eloi els diumenges fèiem juntades. Érem molts. En Joan Verd (apotecari) duia el trull. Cada tres juntades que guanyàvem ens donava cinc cèntims de pesseta. Hi teníem una afició que no et pots imaginar! Els doblers llavors eren curtejaven molt. Era un altre temps, diferent del d'avui. Quan hi pens, però, em don compte que érem feliços i no ens adonàvem. Avui cada passa que dónes és un problema.

– Hem parlat del ball i de la música. Quines peces o composicions s'usaven llavors, quan començares a ballar?

– Record "Tirana", "Mamá, comprá-

●
**Durant el servei militar
va estar 13
mesos a Menorca**

●
**Caçant, de jove, un dia
rebé 3 perdigons
que encara porta
dins el seu cos**

●

me un negro", "Ay, Nicolás!", "La comparsita", que duia la doma, i el "fox-trot" començava a conèixer-se. Era damunt els any trenta.

– Has anomenat els anys trenta. Als començament d'aqueta dècada tu jugaves de defensa amb un equip que llavors, popularment, es deia de les esquerres. Quin nom oficial tenia l'equip?

– No t'ho puc dir –ens diu després de pensar-s'ho un moment–, no ho record molt bé. Però podria ser que les

(Continua a la pàgina següent)

BANCA MARCH

**Desitja a tots els montuïrers
unes bones festes de Nadal,
Cap d'Any i un venturós 2004**

Carrer Major, 26

Tlf. 971 64 60 55

Montuïri

(Ve de la pàgina anterior)

sigles fossin "UD Montuïri", que volia dir "Unió Deportiva Montuïri". El que sí et puc dir és que nosaltres començàrem a jugar a un camp d'una finca de Sa Torre, anant al cementeri, a l'esquerra, prop d'on estava situat abans el Pou d'Es Dau. Més endavant ens canviàrem a Sa Corona, devora l'edifici que fou el quarter de la Guàrdia Civil.

– On es començà a jugar al futbol al nostre poble?

– A un camp situat més enllà d'Es Revolt d'en Comelles. No sé de qui era la finca. Allà començàrem a donar coces al balon. Després jugàrem a Can Tamos. A vegades hi havia més de trenta al·lots darrera la pilota. Jugant en aquet camp l'afició es dividí en dos bàndols. L'altre equip amb el nom oficial de CD Montuïri, que encara conserva, jugava en el camp actual, si bé aleshores encara no estava tancat. El poble, vulgarment, a un equip li deia el de les dretes i a l'altre, el de les esquerres.

S'atura de conversar per uns moments, i continua.

– Em fas recordar un fet: al camp primer, del qual t'he parlat, més enllà del Revolt, hi vengué a jugar el Mallorca.

– Però, hi havia equip a Montuïri per enfrontar-s'hi?

– No; aquí el futbol donava les primeres passes. Vingué de Palma un altre equip per a l'encontre. Jo no vaig pagar entrada perquè em considera-

ren esportista.

– Eren conflictius els encontres amb altres equips?

Es posa a riure suaument.

– Home, sí. Com avui, a vegades hi havia tocs. Però a la fi, tothom content.

– Pots dir-nos com formava el teu equip, generalment?

– Sí. Mira: porter, Mateu Costa; suplent, Miquel Serra; defenses, Biel Rigo i jo; externs, Miquel Xinet i Rafel Mora; mitjos, Joan Pellusco (el meu germà), Joan Borreó i Sans; davanter, Biel Borreó, Mateu Confiter (central) i Pere Badia.

Hi ha una enyorança en les seves paraules.

– Feres el servei miliar?

– Sí, vaig estar un cert temps a incorporar-me perquè era fill de viuda i a més el meu germà Joan ja estava en files. Però poc temps després, l'any 1936 em feren incorporar. Tenia 18 anys. Em destinaren a Campos, després em passaren a Artà i llavors a Manacor.

– Anares al front de guerra?

– No, però em succeí una cosa molt curiosa. Eren els darrers mesos del Moviment i es deia que prest els qui estàvem a Artà o a Manacor embarcaríem cap a la Península. Jo vaig fer gestions aconseguint que em traslladassin a Andratx. La guerra civil havia acabat feia molt poc, encara les coses no estaven clares i als d'Andratx ens embarcaren cap a Menorca. Vaig es-

tar allà 13 mesos, que foren de fam. A ca meva m'enviaven dos pans cada setmana i jo en donava un a la casa que em rentaven la roba.

– Tornem a un dels temes anteriors. A més del ball, quines són les teves afeccions?

– La música, el cinema, viatjar, caçar... encara duc dins el cos tres perdigons que fa molts d'anys vaig rebre caçant amb uns quants amics.

– Què és allò que més enyores del passat?

– Sens dubte, el cinema.

– Has viatjat molt?

– Bastant. He viatjat a Argentina, Galícia, Menorca, València, Madrid i altres capitals espanyoles.

– Característiques que diferencien la joventut del teu temps de la d'avui?

– No t'ho puc definir. Només diré que nosaltres no érem millors ni pitjors, érem... d'un altre mode de ser.

– La darrera pregunta, Biel: Com t'agrada que sien les persones que has de tractar?

– Sens dubte: alegres i sinceres.

Són moltes les entrevistes realitzades, bastants d'elles a gent major. Aquestes persones tenen molt per contar. Solen fer sempre referència al passat. Uns amb una certa tendresa rememoren vells temps, en ocasions amb els ulls humits per l'emoció quan evocuen els anys difícils de la seva vida. Conten i no acaben.

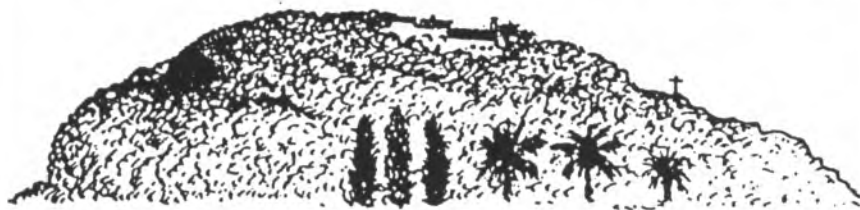
Ens solem referir a un temps que molts no hem conegut. Difícil a les generacions d'avui situar-se dins aquells anys. Més difícil per a ells haver viscut dins la llunyana època de la qual ens solen parlar. Al llarg de la conversa trobam tota mena de temperaments. No n'hi ha dos exactament iguals.

El mode de ser del nostre entrevistat, en Biel "Pellusco", té una característica singular: es comporta dins la vida diària i amb els seus entreteniments igual que una persona jove. No sembla un home de 86 anys. El seu esperit, com hem dit, és jove. Juntament amb ell, la seva dona, na Maria, ha sabut seguir el seu ritme. Tot un exemple per a les generacions actuals.

MIQUEL MARTORELL ARBONA

Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL

**Cuina mallorquina
Forn de llenya**

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

TRÀFIC

Vingueren qui de ca nostra ens tregueren

Una jove montuïrera feia el trajecte Montuïri-Llucmajor. Inicià un avançament perquè la retxa era discontinua, però acabà dins la contínua. La sorprengué la parella de tràfic, l'aturà, se li apropà i s'inaugurà l'aproximat següent diàleg:

- Documentación, por favor, la personal i la del coche. De donde eres?
- D'aquí, de Mallorca.
- De dónde has dicho?
- D'aquí, de Mallorca.
- Por qué no hablas castellano?
- Perquè som mallorquina.
- En qué idioma quieres que te ponga la multa?

L'al·lota no parlà, només fé un gest de resignació i acceptació. L'altre policia, que fins aleshores no havia obert boca, intervingué en el diàleg.

- Ponle una en cada idioma.

De fet li posaren una sola multa de deu mil pessetes, en espanyol.

Entenen el mal que ens fan? Entenen que amb actituds de prepotència, menyspreu, burletes, ens fan molt de mal? Que ens menyspreen, a la cara, a la nostra terra, valors culturals intimíssims per a nosaltres, i per a qualsevol poble humanitzat, com, per exemple, la nostra llengua materna? No, no ho entenen. Però sí que ho entenen, i bé, quan es tracta de la seva llengua castellana.

Francisco Umbral, premi Cervantes de la Llengua Espanyola, escrigué el 18 de març de 1973 (fa molt de temps que ho enteten) significatives paraules. L'ocasió no va ser cap situació de prepotència, menyspreu, burletes; va esser "contra la invasión del idioma inglés". En els col·legis més o manco elegants el Madrid d'aleshores, als nins o als pàrvuls els ensenyaven anglès al mateix temps que el castellà. I escríu: "El hombre debe tener una lengua materna, única, fundida con su sangre, y luego, ya adulto, debe aprender todos los idiomas que pueda (...)". I més avall: "(...) si algun nacionalismo existe debe ser el de la lengua, si alguna patria tiene el hombre es su idioma, y debe dominarlo primero, para lanzarse luego, si hubiere menester, a hablar otras lenguas. El que mi hijo aprenda a decir buenos

días en inglés al mismo tiempo que en castellano no es un milagro de la cultura, sino una triste colonización de mi hijo por los tenderos de Londres y los generales de USA". La resa de l'article periodístic és una denigració de l'anglès, des del punt de vista lingüístic i d'influència social.

Però tornem a la nostra anècdota. L'article 3 de la Constitució Espanyola diu:

1. *El castellano es la lengua española oficial del Estado. Todos los españoles tienen el deber de conocerla y el derecho de usarla.* (No confonguem tenir un deure sobre una cosa o només tenir-ne un dret).

2. *Las demás lenguas españolas serán también oficiales de las respectivas Comunidades Autónomas de acuerdo con sus Estatutos.*

3. *La riqueza de las distintas modalidades lingüísticas de España es un patrimonio cultural que será objeto de especial respeto y consideración.*

L'article en el paràgraf 2, ens convidava a consultar el nostre Estatut. Facem-ho. També en l'article tercer diu: La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial. Tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la i ningú no podrà esser discriminat per causa de l'idioma.

Si no podem llegir els textos professionalment, no tots som legistes, in-

tentem fer-ho amb intel·ligència, neutralitat, serenitat. Després, però amb el mateix esperit d'abans, proposem-nos una bateria de preguntes. Dels tres protagonistes ("El españolito de a pié i el dels dos representants de l'Autoritat Competent) de l'anècdota inicial, quin dels tres practica que "Las demás lenguas españolas serán también oficiales en las respectivas Comunidades Autónomas"? Qui dels tres practica allò de "será objeto de especial respeto y protección"? Qui dels tres podrà ser titllat de discriminador per causa de l'idioma? Qui dels tres comporta com espanyol constitucional, legal, vertader espanyol?

Francisco Umbral acaba la seva col·laboració lingüística amb les paraules següents: "Porque con el inglés en el cine y en la tele nos ha venido la violencia. Good by" L'humorista Forges, davant situacions nacionals absurdes i fins i tot esperpèntiques, com ho pot esser la incomprensió i la intolerància de la diversitat, conclou amb una sola paraula de desconhort i impotència: "¡País!".

JOSEP OLIVER I VERD

PREFABRICATS

Manera

MATERIALES DE CONSTRUCCIÓN

**FABRICACIÓ DE
BALUSTRADA I
BIGUES DE TAULO
IMITACIÓ FUSTA**

Servei de transport propi per a tota l'illa

Magatzem i oficina

Ctra. Palma-Manacor, km. 28,5 • 07230 Montuïri (Mallorca)

Tlfs. magatzem: 971 64 67 44 • 971 64 60 95

Tlf. particular: 971 64 61 73

ELS NOUS REGIDORS, UN A UN

Magdalena Fornés Gomila

La regidora de Sanitat i Medi Ambient espera obtenir un pediatra per a Montuïri

Magdalena Fornés Gomila és la regidora que ocupava el sisè lloc en les darreres llistes electorals del Partit Popular i havent obtingut sis escons en el nostre Ajuntament, li va correspondre tenir un lloc dins el Consistori. Posteriorment se li assignà la regidoria de Sanitat i Medi Ambient, la qual desenvolupa en l'actualitat.

Na Magdalena és una dona molt coneguda dins Montuïri perquè des de fa aproximadament 27 anys, professionalment exerceix d'auxiliar de farmàcia a l'apotecaria del nostre poble, on, llevat dels dies que té lliure i de les corresponents vacances, se la pot trobar. Per aquest motiu qualsevol altra presentació és innecessària.

Va néixer a Montuïri dia 16 de novembre del 1.958, cursà els estudis primaris i el Batxiller Elemental a ca Ses Monges, començà a fer feina als desset anys a la farmàcia del nostre poble i al poc temps va assolir el títol d'Auxiliar de Farmàcia. Als vint anys es casà amb Raimundo Arbona. Té dos fills: Antoni, de vint-i-dos anys i Joan Gabriel, de quinze.

– Desconeixem la teva trajectòria política. Per què no la dius?

– És molt bona d'especificar: Des de l'any 1.987 estic afiliada al Partit Popular, som militant de base.

– Essent que el teu espòs fou durant bastants anys regidor de cultura i tinent de batle de l'Ajuntament, dins ca vostra s'hi devia respirar un especial ambient polític, que ja s'hauria tornat familiar. És així?

– Des de l'any 1.987 he viscut dins el món de la política, ja que el meu marit va ser nomenat President de la

Junta Local del Partit Popular a Montuïri i ho va ser fins a l'any 2.002. També a estat, com acabes de dir, regidor de l'Ajuntament durant dotze anys, tres legislatures i jo li he agafat el relleu. Crec que dins el nostre poble, que jo sàpiga, no hi ha altre cas com aqueix.

– Responsable de l'àrea de Sanitat i Medi Ambient, per què?

– De Sanitat pel món de feina a on estic immersa i de Medi Ambient per ser una enamorada de la naturalesa i pel meu caràcter de respectar el meu entorn i fer-lo més agradable per a mi i els que m'envolten.

– Per què no ens parles un poc de la política sanitària que penses dur endavant?

– La meua política sanitària serà la següent, seguir cobrint les necessitats bàsiques dels montuïrers amb el metge municipal, consulta domiciliària i assistència mèdica a les instal·lacions municipals i activitats que organitzi l'Ajuntament. Potenciar totes les campanyes de vacunació contra la grip. Per altra part, la "cita prèvia" es mantindrà igual, amb l'advertència que si alguna persona major té problemes per telefonar, es pot dirigir directament al consultori i se li donarà hora. Pensam organitzar cursos de prevenció de malalties, per canvis d'hàbit i estils de vida. Projectam l'adquisició de material quirúrgic per tractaments de cirurgia menor. També tenim previst l'adequació del cementeri vell i l'ampliació del cementeri nou, el manteniment de les noves sales de vetlla i el tanatori.

– Quins són els objectius que us proposau respecte al Medi Ambient?

– La meua intenció es seguir amb tot quan tenim i a més, reforçar la netja del punt verd i de tots els punts de contenidors de fora vila, consolidar el control dels punts de recollida de fems i augmentar al mateix temps els contenidors allà a on facin falta. Proposaré seguir amb els Plans Verds "100 arbres al carrer", canviar la fiso-

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

nomia del Dau, seguir amb la Diada del Medi Ambient, amb la sembra d'arbres pels escolars. Por altra part volem fer una ordenança de renous que obligui a un límit sonor i també fomentar projectes d'ús d'energies alternatives a instal·lacions municipals i assessorament a projectes particulars.

– Com t'absorbirà l'Ajuntament? Disposaràs de temps per dedicar al teu ofici i a la resta?

– Jo ja partesc de la base i n'estic convençuda que portar a terme els projectes que abans he esmentat, m'adsorbirà molt de temps i esforç. Però quan es té il·lusió es treu temps d'allà a on sigui. Ja que a més tenc una sèrie d'hobbies, com anar a cantar a la Coral Mont-Lliri, vocal de la Junta de l'Associació contra el Càncer, a més. També m'agrada el ball de saló i la gimnàstica de manteniment. I a tot això hi hem d'afegir que tenc una família amb la qual també he de tenir temps per a ella.

– Pel que has dit no havies participat mai a plenaris de l'Ajuntament. Quina fou la primera i l'actual impressió que en tens?

– Els primers t'imposen un cert respecte, ja que són una novetat, però poc a poc vas agafant el fil i la confiança necessària per fer front les tasques que he de dur a terme, ja que el poble que es sobirà ho ha va volgut així.

– És molt possible que ja te n'hagis duit alguna decepció.

– Si, més d'una, però això és una altra història.

– Pel contrari, és de suposar que durant aquests mesos hauràs tingut alegries o satisfaccions. En podries especificar alguna?

– N'he tenguda més d'una, de satisfacció, però una cosa que em va impactar molt, va ser, guanyar les eleccions per majoria absoluta, anant jo de número sis dins la llista del Partit Popular.

– Hem de suposar que al llarg d'aquest poc temps de regidora hauràs tenguda alguna col·laboració.

– D'entre les col·laboracions rebudes, la principal, fora de cap dubte, és la del meu fill Antoni, el qual m'ajuda i em dóna el seu punt de vista damunt

els temes que jo li deman. A més compt amb grup de gent que m'assessora en les decisions que he de prendre i també reb el suport dels meus companys regidors i del batle.

– És de suposar que disposaràs d'algun dia concret per atendre la gent que s'interessi o tenguí problemes sobre la teva regidoria.

– Sí. Estic a la disposició la gent del poble per si volen fer-me qualche consulta o suggeriment, tots els dimecres horabaixa, a l'Ajuntament.

– Pel poble s'ha parlat de la conveniència de tenir un pediatra que visiti a Montuïri. S'han fet algunes gestions?

Sí, ja he tengut la primera reunió en la Consellera de Sanitat referent al pediatra. Dins poc temps ens contestarà. Ara bé, a meua opinió és que ho aconseguirem, ja que la seva resposta així ho donà a entendre. D'aquesta manera es podrien complaure les famílies amb nins petits i estalviar-los desplaçaments a fora poble.

– Sobre algun altre aspecte no esmentat, què diries als lectors?

– M'agradaria que la gent es conscienciàs que el fems s'ha de treure a partir de les nou del vespre i no abans. Així el nostre poble estarà més net. Si respectam el Punt Verd tots els montuïrers, així tots hi guanyarem.

LAPIS

joies per a tots

- Taller propi artesanal
- Gran varietat de dissenys i preus
- Certificat de garantia i autenticitat

Obert 7 dies a la setmana, de 9,00 a 19,00 h.

Ctra. Palma - Manacor, Km 28 • 07230 Montuïri, Illes Balears
Tlf. 971 16 16 00 • Fax 971 64 64 27 • www.lapis.com.tr • palma@lapis.com.tr

Lehismaniosi, la malaltia del mosquit

Des de fa alguns anys la nostra experiència amb la *Lehismaniosi* ens ha portat a constatar que cans totalment normals, i amb això volem dir animals SANS, poden tenir la *Lehismania*. Com podem saber si el nostre ca està infectat per la *Lehismania* si no mostra cap manifestació externa o signe de malaltia?

Ara fa tres anys que vam iniciar una campanya que nosaltres vam batiar com *detecció precoç de la Lehismania* l'objectiu de la qual va ser localitzar tots aquells cans sans, però infectats per la *Lehismania*.

Es fa difícil explicar i entendre com un ca pot estar "SA" i en canvi ser positiu a la malaltia. Un animal pot tenir *Lehismania* i no estar malalt, anant més enllà del que propietaris de cans i professionals podem apreciar, per això és totalment recomanable fer una senzilla prova sanguínia per veure si el nostre ca, tot i que està "SA", és positiu a la *leishmaniosi*.

Segons l'experiència d'aquests darrers anys –i gràcies a la col·laboració de professionals, de propietaris i cans– hem pogut constatar que tots els cans que després de les proves de sang han estat positius a la *leishmaniosi*, però en canvi han estat una "MONADA", més tard o més d'hora han patit la malaltia manifestant-se en forma de petites bõfiques al costat de l'ull, caspa a les orelles, pèrdua de pes o tots aquests símptomes junts. En alguns casos, els professionals no hem pogut actuar en cap sentit. Si aquests cans que tots nosaltres vèiem una "MONADA" –i amb això volem dir "SANS" però positius a *leishmaniosi*– inicien un tractament abans que es comenci a manifestar la malaltia, l'èxit en el tractament de la malaltia dóna una respos-

ta 100% satisfactòria.

Què és ? com és transmet ?

És una malaltia on el responsable és un paràsit microscòpic anomenat *leishmania*. La transmissió sempre és a través d'un mosquit anomenat *phlebotomus*, viu a la costa Mediterrània per les seves condicions climàtiques, temperatures altes i un cert grau d'humitat. És la femella del mosquit la responsable de la transmissió, pica un ca sa, i en xuclar la sang, transmet el paràsit que en aquest moment es troba a la seva saliva.

Aparentment sembla que, mosquit que piqui, paràsit que inocula, però això no és del tot veritat per diversos motius:

1. En primer lloc el paràsit necessita un determinat temps per acabar de fer-se "gran" i estar preparat per poder fer "mal", això ho aconsegueix vivint durant un temps dins el mosquit, en arribar al seu estat d'adult el paràsit viatjarà fins a l'aparell xuclador del mosquit el qual l'inocularà talment cap a la circulació de la sang del ca, per tant la primera conclusió és que no tots els mosquits que piquin poden inocular el paràsit per la raó que encara no ha arribat a la fase adulta.

2. Un percentatge de cans que són picats per un mosquit portador no els passarà res de dolent. El seu sistema de defenses a nivell de la pell serà suficient per controlar el paràsit o eliminar-lo. Per tant el sistema immunitari de cada ca és diferent i per tant condicionarà que aquest animal pugui fer front a la malaltia de forma natural. M'agradaria fer un petit comentari referent a això i és que apart dels propis individus que tinguin o no capacitat per

lluitar contra el paràsit, aquí a Mallorca s'han fet uns estudis entre les races que han estat més i menys afectades per la *leishmaniosi*. Els resultats obtinguts han estat: raça *rotweiller* una de les més afectades i el nostre estimat podenc ibicenc pràcticament exempt de la malaltia. La raó d'aquests resultats són els seus sistemes immunitaris. Genèticament parlant, en el primer cas són molt deficientes i en el segon estan molt adaptats.

A qui afecta?

És ben sabut que l'espècie més afectada és la canina, no obstant el moix pot també afectar-se encara que molt rarament.

Fins ara les persones afectades per la *leishmaniosi* eren persones amb un sistema immunitari deficient o no suficientment funcional. Això fa que els casos de *leishmaniosi* no siguin molts per bé que s'hagin de tenir en compte.

Quant i com es manifesta?

La malaltia pot estar molt de temps a manifestar-se, desde setmanes fins a anys i de vegades aquestes manifestacions poden no ser visibles fins que no sigui massa tard. Generalment la *leishmania* aprofitarà una devallada de les defenses de l'individu per "atacar". Per això cal fer un control anual a través d'una anàlisi de sang per valorar si el nostre ca pot tenir *leishmaniosi*.

Pràcticament pot afectar qualsevol part del cos, però majoritàriament tindrem lesions al ronyó, al voltant dels ulls, de les articulacions i la pell. Poden estar aïllades o afectar a diferents òrgans. En qualsevol cas tot allò que queda afectat deixa de funcionar correctament. A aquests cans que mostren lesions a la pell o pèrdua de pes és important fer un bon reconeixement per descartar altres malalties que poden donar uns símptomes semblants.

bar

Ca na Poeta
music

Carrer Major, 7 • Telf. 64 65 29 • Montuïri

Per això cal dur-lo a la clínica on el manescal a través d'unes proves de sang confirmarà o descartarà la vostra sospita.

Com es tracta la malaltia? Té cura?

La malaltia es pot tractar amb èxit si les lesions són reversibles o no comprometen la vida de l'animal. Si estan afectades la pell, les articulacions i els ganglis el percentatge d'èxit és molt alt i en la majoria dels casos la reacció per part del ca serà molt bona, però si el paràsit ha afectat els ronyons o el fetge la possibilitat que aquest ca es recuperi és molt baixa, més o manco d'un 15 per cent. Per tant cal fer una bona valoració del ronyó en els animals l'anàlisi dels quals han donat positiu en *leishmaniosi*, mitjançant unes senzilles proves de sang i d'orina.

En cas de voler fer el tractament, el professional generalment prescriu la combinació d'uns injectables i d'unes pastilles que s'hauran de donar una llarga temporada.

Futur d'un animal amb *leishmaniosi* Després del tractament què hem de fer?

Recomanem fer controls anuals, a base d'una simple extracció de sang on es valorarà si la *leishmania* s'ha controlat. La majoria de cans que es recuperen poden fer una vida absolutament normal.

Prevenió? Existeix?

NO EXISTEIX CAP VACUNA.

Ara per ara el que podem fer pels nostres cans és evitar o minvar les possibilitats que siguin picats pels mosquits i facilitar la detecció precoç de la malaltia.

Per evitar la picada del mosquit podem fer:

Ø NO passejar amb els nostres cans a la posta de sol, moment que hi ha més mosquits.

Ø Repelents en forma de collars i de gotes.

Realment tot pot ajudar, però detectar el paràsit en la fase més incipient farà que la resposta al tractament i el pronòstic sien molt millors. Dit en unes altres paraules, s'ha de DIAGNOSTICAR abans, anar per endavant de la malaltia i així la victòria serà nostra i dels nostres cans.

Nosaltres confiem plenament en detectar el paràsit abans que sigui massa tard pels nostres cans.

VETERINARIS MONTUÏRI

Apoteòsica presentació a Roma de dues noves obres del P. Martorell

Va ésser un orgull poder assistir a la presentació i posada en escena de les dues noves obres del Pare Antoni Martorell, – *Girau a mi vostra mirada* i *Canticum Paschale in Rondó*–, estrena apoteòsica que davant més de tres mil persones no va decebre ningú, al contrari la majestuositat, grandiositat, el saber fer del mestre compositor va deixar de boca badada als

El passat 9 de novembre, a Roma, després de l'estrena d'una de les obres del P. Martorell, el president de la nostra Comunitat, Jaume Matas, al seu costat, així com un nombrós públic, aplaudeix la seva interpretació

assistents a l'acte. I, per altra part, també fou un mèrit per al poble de Montuïri que un fill seu –il·lustre– a Roma, capital de la cristiandat, en un dels moments més esplendorosos de la seva carrera musical, fes sentir les pròpies excel·lents composicions.

En tot moment, el pare Martorell va estar recolzat pel President de la nostra Comunitat Autònoma, el Conseller d'Educació, el Batle i Regidora de Cultura de l'Ajuntament de Montuïri i també per una desena més de montuïrers que no es volgueren perdre aquest excels esdeveniment.

A més, durant l'acte de Beatificació de Juan Nepomucemo Zegrí i Moreno - Valentin Paguay- Luigi Maria Monti - Bonifacia Rodríguez Castro i Rosalie Rendu, la *Capella Mallorquina* i la *Coral Carmina*, varen interpretar varies peces del Gran Mestre Antoni Martorell, les quals emocionaren en particular als mallorquins allà presents.

XISCO RAMIS

Per manca d'espai deixam per al proper número un més detallat comentari de les dues obres del P. Martorell presentades a Roma en aquesta fastuosa ocasió.

Ses JARDINES

Restaurant

Especialitat en cuina Mallorquina

Ctra. Palma - Manacor Km. 29.320
07230 - MONTUÏRI - Tel: 971 64 41 01

Especificacions i aclariments entorn a la menció que fa l'Arxiduc a mitjan segle XIX sobre la nostra vila

L'Arxiduc Lluís Salvador en el document que publicàrem el mes passat ens proporciona una visió bastant superficial de Montuïri i del nostre terme a la meitat del segle XIX. Ara bé, no totes les afirmacions s'atennen exactament a la veritat, motiu pel qual en els números de **Bona Pau** de febrer, març i abril de 1979 ja ho participàrem als nostres lectors. Així i tot i a fi que els qui no se n'adonassin ho pugui tenir present, ho tornam reproduir.

Diu l'Arxiduc que **Montuïri està coronat per 16 molins de vent**. Ara bé, nosaltres no hem duit a terme un estudi exhaustiu sobre els molins de vent de Montuïri, però els que tenim consignats ara per ara són els següents: Molí de can Perons (esbucat), molí de can Vermei, molí de can Nofre,

molí de can Rebut o d'en Serra, molí de can Joan Hermano (esbucat), molí de cas Potecari vei o de can Ferrando, molí de can Rovegó (esbucat), molí de can Calvet, molí de can Tomeu Andreu, molí de can Rafel

Capella anomenada de Sant Pere amb les pintures de Mateu López a què fa referència l'Arxiduc i que segons diu aquest era l'antic altar major de la nostra església. Avui, ja totalment restaurat, ha canviat de fesomia

Pons, molí de can Rigo, molí de can Gospet o d'en Biel Moliner, molí d'en Tomeu Blau, molí des metge Fraret, molí des capellà Moliner, molí de can Piedós (esbucat), molí d'en Baptista de Son Roig, devora es Pou del Rei, molí de can Joanot (esbucat), molí de

Son Manera, molí de Son Costa, molí de Tagamanent, molí de Son Boivàs, Molí de Son Comelles, molí d'en Baptista Comelles, molí de can Cigala, a sa Torre. És possible que n'hi hagi qualcun altre i que algun dels que apuntam aquí tengui un altre nom. Una de les tasques dels actuals escolars de Montuïri, útils de cara a la investigació i, a més, de caràcter ben instructiu, podria esser una recerca dels diversos molins que hi ha i hi ha hagut a la vila, tant els molins de vent, com d'aigua, com de sang.

Més endavant diu l'Arxiduc que **Montuïri era molt gran i se'n varen segregar Felanitx, Algaida, Lluçmajor, Porreres, Campos i Santanyí**, cosa que no acaba de ser exacta com ja hem dit altres vegades. En època

islàmica el terme de Montuïri incloïa només els territoris de Montuïri, Castellitx (Algaida), Lluçmajor, Campos i Santanyí. Per contra, Porreres i Felanitx, juntament amb Manacor i Sant Llorenç (antigament Bellver) pertanyien al terme de Manacor. Amb la conquesta del rei Jaume I les terres del terme de Montuïri, Castellitx i part de Campos, Santanyí, Bunyola i l'antic terme de Manacor d'època islàmica passaren al comte del Rosselló Nunó Sanç.

Respecte que **la butlla d'Innocenci IV esmenta com a Sant Maria i Sant Pere de Montuïri**, en realitat aquí l'Arxiduc s'erra quan pensa que la butlla al·ludeix a una sola església. Son dues: la de Castellitx, dedicada a Sant Pere, i la de Santa Maria, de Montuïri, que estava, com ja hem dit moltes vegades, al barri del Molinar.

És interessant la data que ens ofereix l'Arxiduc quan diu que **al Molinar, on fa uns anys, amb motiu de fer-hi una casa encara es varen trobar**

Super Montuïri

BIP BIP Extens assortit
supermercados Gran varietat de productes d'alimentació

Peix congelat • Carnisseria • Xarcuteria Panaderia •

Fruita i verdura • Begudes • Neteja

I TOTA LA NOVA GAMMA DE "LEADER PRICE"

Av/ Es Dau, s/n • Tlf. 971 64 67 60 • Montuïri

restes del seu trespol (de l'església), ja que s'ajusta amb el testimoni de l'historiador local Jeroni Cloquell i Mateu, prevere, el qual especificava més, encara, i deia que aquesta troballa havia tengut lloc a veïnat de can Nofre, al Molinar. Pel que fa la possibilitat que aquesta església del Molinar hagués estat anteriorment una mesquita pot ésser molt bé. De fet era freqüent que el repobladors catalans del segle XIII erigissin les esglésies en el mateix emplaçament de les antigues mesquites. En tenim un bon exemple amb la mateixa catedral de Palma.

Encara que aquesta foto de s'Hostal sigui antiga, la referència que en fa l'Arxiduc és de molt abans, ja que diu que "hi ha un nou hostel molt gran amb sis columnes davant".

Més tard es va construir l'església actual —diu l'Arxiduc— **que a principis del segle XVIII va ser reformada.** Afirmació entorn a la qual hem de dir que l'església actual, que des de sempre ha estat dedicada a Sant Bartomeu, data de principis del segle XIV, i ocupa, com és ben visible, el centre del "codrat" de l'antiga pobla reial del rei Jaume II.

Quan diu que a **la capella de Sant Pere hi ha l'antic altar major**, al·ludeix al retaule de Sant Pere, del pintor valencià Mateu Llopis, de mitjan segle XIV. El seu fill, que nomia també Mateu, nasqué a Montuïri i fou un dels darrers pintors gòtics mallorquins. Un retaule que fou encertadament restaurat fa poc i es pot contemplar dins l'anomenada capella de Sant Pere. No importa dir que és el retaule més important i més antic de l'església.

També diu que **més enllà de Montuïri hi ha un nou hostel.** Efectivament, és l'hostal d'en Ferrando, que a principis de segle serví de fàbrica de sabatilles. Fou també el primer local amb llum elèctrica.

Llegim que **Montuïri des del carrer de Cedron comunica el poble amb la carretera en direcció a Manacor.** Aquí l'Arxiduc al·ludeix als creuers. El carrer de Cedron és el carrer de Sa Trona, que era l'antic camí que duia a Sant Joan.

Afirma que **veim a la dreta Son Collell amb pins**, però no diu que l'Arxiduc (ell) volgué comprar Son

Collell, però li donaren carabassa i se'n tornà ben felló.

Més endavant esmenta que **el camí que va al Puig està empedrat no més en part i puja formant dos revolts.** A la qual cosa cal recordar que és la visió donada per un visitant fa cent cinquanta anys, quan encara no hi havia la carretera nova.

Fa menció a la capella del Puig dient que **a l'altar major hi ha la imatge de la Mare de Déu de la Bona Pau**, però no anomena que es tracta d'una talla del segle XVI. Sembla que el nom de Bona Pau li ve que feia poc temps que s'havia fet la pau entre els dos bàndols de canamunts i canavalls, que tantes morts havia causat dins tot Mallorca.

Tot seguit diu que **diferents exvots pengen de les parets**, si bé avui dia aquests exvots se n'han anat en orris. Pràcticament només en queda una gonella, que sembla que pertanyia o pertany al Nin Jesús que acompanya la Mare de Déu. Fins fa no massa anys les mares montuïreres l'assajaven als nins petits perquè aprenguessin a caminar més prest.

Des de fa algun temps hi habiten alguns ermitans de l'ermita de Sant Honorat del Puig de Randa que tenen cura de l'oratori, tant és així que encara avui hi ha qualche vellet montuïrer que parla de

l'ermità Rafel, que era un dels que hi vivien.

Com a darrera observació a l'entorn de la descripció que fa l'Arxiduc, de Montuïri, volem esmentar que llegim **que sobre la plataforma del Puig, on hi ha un parell de clapers grans, creixen algunes figueres.** És ben possible que aquests clapers de què parla l'Arxiduc, siguin tallaiots, avui esbucats. En les obres que es dugueren a terme per fer el camí nou foren trobades moltes restes humanes i molta ceràmica. Segons algun arqueòleg és molt possible que el Puig de Sant Miquel fos en època romana o en època més antiga, un santuari.

JOAN MIRALLES I MONSERRAT

Ferreria Rafel Miralles

Més de 20 anys
treballant el ferro

Carr. Palma-Manacor s/n • Telf. 971 64 62 88 • Montuïri

Comprar i vendre

Aquest darrers mesos, quan estant a la plena de la recollida de bastants fruites i hortalisses, que generalment degut a l'abundor el preus solen esser baixos, aquests apujaren, així com també ho feren els ous i altres productes de la menjua. Encara ara, tot i que els preus hagin afluixat un poc, són bastants alts comparats amb aquests anys passats. Essent que no podem campar sense menjar cada dia l'economia familiar tremola. Hem vist pel mitjans de comunicació com les mestresses de casa es queixen que en un elevat percentatge de famílies tenen dificultats per amb els seus ingressos arribar a cap de mes.

Per veure de posar fre a aquestes pujades i saber el per què de sí o no són justificades, el Govern Central vol mirar per on es perd l'aigua o, millor dit, per on se'n va i si realment pagam allò que val o si és una estafada vers el consumidor, que ho som tots.

Personalment crec que la pujada ve condicionada a l'oferta i demanda, ja que amb el productes agraris, quan hi ha escassetat, no es poden fer al moment. No és el mateix que fabricar rajoles, per posar exemples, que tenint matèria prima i maquinària es poden

Encara que no hi hagi molts de venedors, en el mercat dels dilluns a Montuïri cada setmana hi abunden llocs de venda d'hortalisses i fruita i altres productes

fer les que vulguem dins un breu espai de temps. Ara bé, l'agricultura és diferent, per obtenir el preuat fruit s'ha d'esperar. Primer s'ha de preparar el terreny, s'han de sembrar les plantes o arbres, han de créixer i el cap d'uns mesos produirà si és planta, però si és arbre s'han d'esperar uns anys.

La seva vida de créixer i produir depèn en gran mesura de la meteorologia i amb aquesta no podem fer res. Així mateix per defensar la planta avui en dia la majoria d'hortalisses es fan dins hivernacles, els quals es poden comparar a una indústria hortícola. Allà dins estan emparades del fred, calor, vent; es controlen les temperatures i gràcies a aquestes fàbriques de verdures tot l'any hi ha collites. Per les con-

reades defora n'hi ha a temporades, cada cosa madura al seu temps.

Sembla que per a informació del consumidor les autoritats volen que certs productes duguin doble etiquetatge; el preu d'origen i el de venda al públic. Ho entenc així: si el majorista ha pagat per una lletuga d'enciam 0'20 cèntims d'euro i ho ven a 1'20 s'haurà d'especificar els dos preus a l'etiqueta.

Ja està bé, però pens que no s'aconseguirà gaire cosa per a l'abaratiment, ja que tot i que ho vegem amb una alta diferència d'entre el preu d'origen i final, tot allò que podem fer es demanar explicacions. Si en demanam ens diran que essent un article que se passa es veuen obligats a tirar moltes lletugues i les que es venen han de compensar les que han de tirar, que hi ha despeses d'emballatge —la majoria de productes hortofrutícoles van a envasament perdut—, el transport, intermediaris, impostos, sou de personal, rendes..., i lògicament els ingressos han d'esser majors que les despeses per tenir un cert guany i per anar endavant el negoci.

També i d'allò que no es diu res és perquè a vegades qualche comerciant i els hipers venen per baix del preu de cost per atreure clients. Ho solen fer amb els articles que més duren sense perdre's, com són per exemple les patates. I és clar, no ens anam a l'hiper solament per comprar patates, ja que hi som carregam el carretó. I una cosa compensa l'altre.

Segons el meu parer, perquè el

Restaurant (DIMARTS TANCAT)
Cas Carboner

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES...

Bufet diari de dilluns a dissabte
Mè, porcelletes, porcelles i altres plats per dur-se'n

Ctra. Manacor, km. 28 • Tlfs. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUÏRI

pagès tregui el màxim de les seves hortalisses i fruites ha de vendre-ho directament per les places o a casa seva, però això que sembla una solució no ho és tant, ja que es fa difícil vendre tot el que té venal a la menuda. Una altra solució per reduir marges comercials pot ésser a través de cooperatives o associacions agràries, els socis de les quals tenen dret a saber com comercialitzem els seus productes i els marges comercials; i si d'aquesta comercialització hi ha beneficis en part van els socis.

En el temps dolent de la postguerra hi va haver uns anys d'estretor d'aliments. Davant tanta escassetat sorgí l'estraperlo —li podem dir mercat negre o contraban— i les autoritats varen haver de posar límit al preu taxant-los. Pels mercats es posava una pissarra amb el preu màxim. Hi havia preu a les cebes, les mongetes tendres, les tomàtiques, les patates... i si algú gosava vendre més car que la taxa era sancionat amb una multa. Ocorria però, que si hi havia un cert producte que en el mercat negre es pagava a millor preu, ningú duia patates a plaça, ja que d'estraperlo venien a casa seva a comprar-los.

No crec que el Govern ho faci com en aquest temps passat, perquè seria anar contra la lliure competència i si hi ha escassetat perill de haver-hi estraperlo, com ja ha succeït. Atès a aquestes raonaments pens que amb aquesta mesura d'exigir el posar preu d'origen i de venda al públic no tindrà gaire repercussió, ja que en una economia de lliure mercat el comerciant sempre compra tot tan barat com pot i ho ven tan car com pot. Ja se sap, en haver-hi molta oferta el preu baixen i en haver-hi demanda els preus pugen. Ara bé, també s'ha de dir que pot haver-hi una gran trama per posar-se d'acord les grans empreses de comercialització i que amb aquesta mesura de doble etiquetatge crec que allò que es pretén és fomentar la lliure competència i que el marge comercial s'escurci a fi de no afectar tant el omplir-nos la panxa.

Es conta de fa estona, que en certa ocasió un hortolà va vendre tomàtiques a un amic botiguer. Llavors va anar a comprar arròs a la seva botiga i va veure com les venia a més del doble del preu que ell havia cobrat. Aquell pagès li va dir que trobava que

brar, regar, entre-cavar, esquitjar, ensofrar-les, collir-les i tenir-les esment, que hauria de guanyar més que ell que només havia fet tenir-les dins la seva botiga i que l'hi havia d'afegir doblers. La contesta del botiguer fou aquesta:

-Tu, l'altre dia, em vares venir a oferir tomàtiques i jo te les vaig comprar i vaig pagar. Idò si te les he pagades són ben meves, tant les puc regalar com vendre-les tan cares com puc. Si tu trobes que és més bo de fer vendre que produir, fe el que jo faig, mires de trobar un comprador que te les pagui més cares. Ja fa estona que es diu que el rendiment no s'està amb el produir s'està en vendre-ho

Ja d'enrera es comenta que els pagesos en general saben com fer feina i produir però per vendre a bon preu les seves produccions la majoria no en sap gaire, ha de vendre-ho així com li diguin els altres.

Tot i així confiem que aquesta mesura de doble etiquetatge almenys faci un poc de vergonya i freni aquest tan alt marge comercial i surti beneficiat tant productor com consumidor. De fet, segons he llegit a un diari, hi ha un hiper que ha dit que si els preus d'origen baixen també baixarà els de

En el mercat s'hi pot trobar tota casta de fruita a preus assequibles

venda al públic.

Aquest fet em creia que ja existia, ja baixen els preus d'origen també baixaven els de venda, però pel que sembla bastants vegades no és així. Tot i baixar els preus d'origen els detallistes els mantenen durant uns dies, no sia cosa que demà tornin a pujar. Ara bé, quan en origen pugen no esperen, tot d'una, automàticament, pugen els de venda.

Una economia de lliure mercat és així, per desgracia poc podem fer els consumidors amb les coses de menjar. Podem passar sense certes despeses supèrflues com és no pagar entrades d'espectacles, o fins i tot portar la roba de l'any passat i passada de moda, ara a la panxa ens l'hem d'omplir cada dia. Ja se sap que un sac buit, dret no s'aguanta.

SION NICOLAU

Hotel Rural Es Figueral Nou Es Pati de Montuïri

Restaurant

Diligent servei

Amb totes les comoditats

Acurada atenció al client

Servei de noces i banquets

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Reconeixement

Quan encara era incipient l'afició al futbol, a Montuïri s'havia de jugar damunt aquest terreny ple d'herba, com es pot veure. Una diferència extraordinària la d'aquell 1946 amb la del 2003! Han passat 57 anys i aquella herba s'ha transformat en una altra artificial i ben cuidada. Ja no hi ha aquelles porteries de bastons, ni l'enrevoltat de trosos de posts i d'estalons. Ara sí, es veuen bé les línies que assenyalen les àrees o el mig del camp o els costats... I en aquestes circumstàncies aquests dos joves -Llorenç "Queló" (†) i Miquel "Pieres" (†)- ja ho donaven tot i amb il·lusió, juntament amb altres que avui, si són vius, envolten els 80 anys, els quals marcaren el naixement del futbol montuïrer. A tot ells, sí, se'ls deu un merescut reconeixement.

Records d'infantesa

Essent que havia nascut l'any 1926, quan el 1937 vaig començar a guardar ovelles a *Son Boivàs* sols

en tenia 11, però de llavors ençà no he tornat anar mai a escola. Allà em donaven 108 duros (540 ptes. o sia 3'25 €) cada any, si bé sols hi vaig estar dos anys, perquè tot seguit vaig anar a *Malesherbes* a guardar indiots, on hi havia en Miquel *Matarino* que guardava els porcs.

Al cap de poc temps feren la vaqueria nova i amb en *Matarino* ens combinàvem per guardar les ovelles i els porcs i tots dos trèiem pedres de la cisterna nova que també feien; per cert que arribàrem als 42 pams. A l'estiu, a l'era a batre, però essent que tota la nit havia guardat ovelles, al matí dormia unes 3 o 4 hores, encara que qualque nit ja no podia més de

L'amistat amb en Matarino

son i em dormia guardant ovelles; i ja podeu suposar el malfraig que feia el bestiar! Foren tres anys de molta amistat, però també de molta feina, ja que a les 4 del matí, sopes, i a fer feina. Encara record com en Miquel després d'haver col·locat les bísties a l'era anava a tocar (a cantar) mentre aguantava la perxa (un pal de devers 4 metres que portava un carretó a cada costat) dues bísties estiraven. Foren tres anys de convivència i molt d'afecte. Però l'any 1940 me'n vaig anar a Lluçmajor, a *Son Albertí*, una possessió de 800 quarterades. Allà guanyava 100 pessetes cada mes (0'6€). Per cert que ara aquesta possessió és del Consell i la dedica a la

caça. Allà hi vaig anar per fer de pastor, però als 3 o 4 mesos encara no havia vist cap ovella. Em feren tenir

esment a un cavall de carreres, que per cert l'anomenaven en *Gas* i un any va guanyar el *Gran Premi*. Tan bo era que el varen vendre als *Llobets* per 50.000 pessetes (300 €). (Suposau-vos que a preu d'ara serien uns 50 milions). En compraren un altre, però ja no fou tan bo. Al poc temps morí la madona i l'amo es va retirar, jo vaig deixar *Son Albertí* i vaig passar a can *Masset* (just veïnat) i ja em donàvem 200 pessetes mensuals (el doble), però aleshores tenia 17 anys i hi vaig estar fins als 21, perquè el servei militar obligatori m'esperava.

I de llavors ençà l'amistat amb en *Matarino* perdura.

Contat per Tòfol Massanet "Parrí"

Nines de la catequesi amb les catequistes

Sols han passat 20 anys des que es féu aquesta foto i ni tan sols alguna de les que hi eren presents —es tracta de nins i nines que amb les catequistes anaren a fer una excursió a Son Fornés— les han pogudes destriar a totes. Així i tot han reconegut Petra Mayol, Maria Antònia, néta del carter, Basília Fernández, Cati Bauçà, Antònia Maria Verger, Carbonera, Margalida Fiol, Maria Magda Deyà, Paula Portell, Maria Antònia Rigo, Joana Cerdà, Pilar Amengual

Gloses

Terroristes suïcides

Per què consenten morir
ells mateixos per matar
i vivientes destruir?
El món no s'arreglarà
si els homes ho fan així.

Millor donar-nos les mans
i pregar a Déu dins ca seva
que en el món tots som germans,
tots som fills d'Adam i Eva;
per què, idò, matar-ne tants?

Preguem a Déu i a Maria,
resem el rosari junts,
crec que el Papa això voldria,
el vespres en encendre els llums,
el matí i el migdia.

ANTÒNIA ADROVER

Davant la fira

Que Déu "mos do" un bon dia
per molt poder disfrutar,
que vint-i-cinc anys farà
que a Montuïri feim fira.

Tothom que vengui a la vila
aquest dia a passejar
en el poble trobarà
bona cara i alegria
i un bon dinar de migdia
que això mai sol faltar;
molta sobrassada i pa
i un bon vi tot el dia.

Sa fira de "Sa Perdiu"
és de "lo" millor que hi ha;
si en voleu sentir cantar
a Montuïri veniu,
veureu com es fa un xibiu
per enganyar sa perdiu
i així poder-la agafar.

TÒFOL MASSANET "PARRÍ"

Intuition Baguette No 32859-6783. Caja y bracciale
de acero inoxidable. Cristal curvo de zafiro irrompible.
Cuatro tornillos de anclaje en el fondo. Incorpora
dieta oculto con pulsadores de apertura de alta
seguridad, impermeable hasta 50 metros.
www.maurice-lacroix.com

MAURICE LACROIX
Switzerland
Tomorrow's Classics

Cristòfol Andreu Amengual

Gerent de les instal·lacions esportives d'Es Revolt, comenta el seu funcionament i activitats "Tenim 7 equips de futbol, 4 de bàsquet i un nombrós grup que practica tennis"

Gerent de les instal·lacions esportives d'Es Revolt, és jugador de l'equip de tercera divisió nacional de Montuïri i també exerceix de monitor del grup d'esplai.

– En què consisteix exactament la teva feina?

– La meva feina consisteix en gestionar i organitzar totes les activitats esportives que es fan al nostre poble, a més d'encarregar-me del manteniment de les noves instal·lacions d'Es Revolt.

– Com et vares incorporar a aquesta feina?

– Bé, quant varen finalitzar les obres a Es Revolt, l'Ajuntament es va trobar amb unes de les millors instal·lacions esportives de Mallorca i no sabia com posar-les en funcionament. Es varen posar en contacte amb l'àrea d'Educació Física i esportiva de la UIB perquè elaborassin un projecte de gestió de les instal·lacions i com que jo en aquells moments estava estudiant la carrera, els dos professors encarregats de fer el projecte, en Pere Antoni Borràs i en Pere Palou, em varen demanar si volia col·laborar-hi i jo vaig dir que sí. Un dels plans d'acció era posar una persona encarregada de la gerència de

l'IMEM (Institut Municipal d'Esports de Montuïri) i l'Ajuntament em va oferir aquesta feina degut que havia col·laborat en l'estudi.

– T'agrada?

– Quan vaig començar a estudiar tenia molt clar que volia ser professor ja que m'agrada molt estar amb nins i nines i tenia experiència amb l'esplai, però estic molt content d'haver agafat aquesta feina. És molt entretinguda i

per jo és un repte personal. Som una persona activa i no puc estar aturada i degut a aquesta feina experiment noves experiències dia a dia.

– Podries explicar el funcionament de l'IMEM?

– Sí, l'IMEM consta d'un patronat d'esports, format pel batlle com a president, 4 regidors i representats dels clubs esportius de Montuïri, a més d'un grup d'assessorament. Per davall d'aquest patronat d'esports hi ha el gerent, que som jo, i un personal de manteniment, en Joan Verdera i na Catalina Ramonell. Des de la gerència s'organitzen activitats que després el patronat d'esport ha d'aprovar reunint-se dues vegades cada any, una al setembre per aprovar les d'hivern, i l'altra al juny per aprovar les d'estiu.

– Amb quines subvencions comptau a l'IMEM?

– L'IMEM compta amb el pressupost que abans estava destinat a esports a l'Ajuntament. Aquest pressupost el gestiona directament l'IMEM. Les subvencions que es donaven als equips seran inferiors ja que l'Ajuntament ha fet un gran esforç per crear unes instal·lacions úniques a tot Mallorca.

– Quines activitats organitza l'IMEM?

– Organitzam moltes activitats, iniciació al ball de bot, gimnàstica de manteniment, aeròbic, tennis, un torneig de futbol-7 per aficionats i un torneig de futbol sala, a més de bàsquet i futbol. Ara també estam organitzant un viatge a la neu i jo des de l'IMEM vull animar tothom que s'hi apunti, només cal que es posi en contacte amb mi.

– Teniu previst organitzar altres activitats?

– Com ja he dit, tenim organitzada una esquuada. També volem organitzar un campus de bàsquet i un de futbol a l'estiu, i estam fent feina per a l'any que ve tenir les tant desitjades escoles municipals.

– Què ha de fer una persona per fer-se soci de l'IMEM?

– És molt fàcil, només s'ha d'adreçar a mi –diu en Tòfol–, a les oficines de l'IMEM que estan al camp de futbol, o bé telefonar al 971-646-755, o al mòbil 615-609-625, i sobretot tenir ganes de fer esport i de divertir-se. És molt econòmic, sols val 12 euros de juny a juny. En aquests moments tenim aproximadament uns 160 socis, cosa que està molt bé per un poble de 2.500 habitants.

– Han tingut una bona acollida pel poble les noves instal·lacions esportives?

– Com ja he dit abans, crec que són unes de les millors instal·lacions esportives de Mallorca i tant el club de bàsquet, com el de futbol i el de tennis estan orgullosos amb les seves instal·lacions. Tenim 7 equips de futbol, 4 de bàsquet, i un nombrós grup de gent que practica tennis. També vull recalcar que les instal·lacions no només estan obertes a gent de Montuïri, també a gent d'altres pobles, només cal dir que tenim un equip de volei de Vilafranca i un d'Algaida que utilitzen setmanalment el pavelló.

– Què hi afegiries a les noves instal·lacions d'Es Revolt?

– Ja he comentat abans que l'Ajuntament ha fet un gran esforç, i crec que no es pot demanar més, però que per demanar no quedi. Crec que s'hi podria afegir una sala de musculació i una sala per fer activitats diverses. També hi afegiria una pista de padel i milloraria l'accés de la pista al magatzem del pavelló, però no ens podem queixar, som uns privilegiats.

– Teniu pensat crear alguna d'aquestes opcions?

– Si, tenim pensat fer dues pistes de padel, una altra de tennis i una sala multifuncional però crec que l'Ajuntament ha fet un gran esforç econòmic i hem de tenir paciència per fer futures inversions.

– Per acabar, vols dir alguna cosa més al poble?

– Jo animaria tota la gent a practicar esport, perquè esport és vida, i nosaltres hem posat tots els medis perquè la gent pugui gaudir i gaudir de l'esport a Montuïri. Qui s'imaginava fa cinc anys que Montuïri tindria aquest meravellós complexe esportiu que té ara!

JAUME PALOU GARAU

El Montuïri frena la seva bona trajectòria

Montuïri, 1 - U.E Poblara, 1

Després de guanyar per 1-4 al Sóller, els montuïrers venien amb la moral pels núvols i tocava la visita del líder. Quant al minut 10, Llistó aconseguiria el primer gol, tot feia indicar que es repetiria una victòria com la de la setmana anterior a Sóller però un penal inexistent assenyalat en contra dels locals feia que la U.E. Poblara aconseguís el definitiu empat a 1. Més tard els homes de Gaspar Sastre varen tenir la victòria a les seves mans, però l'àrbitre assistent va assenyalar fora de joc a Martorell.

Montuïri,1 - Atlètic Balears, 0

Una més que treballada victòria és el que es va endur el Montuïri de la visita de l'Atlètic Balears. Va ser un partit molt emocionant en el què qualsevol dels dos equips podria haver aconseguit els tres punts, molt valuosos pels dos equips. Un penal assenyalat sobre Llistó al minut 80, que ell mateix va transformar, va ser el fruit d'aquesta victòria. Aquests tres punts varen col·locar el Montuïri a la catorzena plaça de la classificació, a set punts de les zones de lligueta d'ascens.

Eivissa, 2 - Montuïri, 1

Es pot dir que si el Montuïri va perdre a Eivissa va ser degut a la pèssima actuació de l'àrbitre que no va assenyalar dos clars penals a favor dels visitants. En el minut 12 de partit, els montuïrers varen encaixar el primer gol, però no varen perdre les esperances. Just al començament de la segona part, Nebot aconseguia l'empat, però a les acaballes del partit, concretament al minut 85, encaixarien el definitiu 2-1.

Montuïri,1 - Alaior, 2

Els montuïrers varen sortir molt confiats i dues errades en defensa a la primera meitat varen suposar els dos gols de l'Alaior. A la segona part els homes de Gaspar Sastre varen sortir més concentrats i per mitjà de Nebot aconseguirien reduir distàncies però els d'Alaior es varen tancar dins la seva àrea i va ser impossible aconseguir l'empat. Una derrota que enviava al Montuïri a la zona baixa de la classificació.

Ferrioler, 6 - Montuïri, 1

No es pot dir gaire cosa bona del par-

tit disputat a Son Ferriol, els montuïrers no varen jugar a futbol. L'única cosa que cal destacar del partit es la lesió que va sofrir Martorell i la targeta vermella que va veure Paco Perez al minut 56, fet que va fer que el Montuïri sofrís aquesta tant severa derrota. El gol del Montuïri el va aconseguir Gomila al minut 30.

SEGONA REGIONAL

Petra, 0 - Montuïri, 2
Cardassar, 0 - Montuïri, 0
Montuïri, 2 - Valldemossa, 1
Son Gotleu, 0 - Montuïri, 0
Montuïri, 3 - Arenal, 3

JUVENILS

Porreres, 2 - Montuïri, 2
Montuïri, 4 - Xilvar, 0
Pla de Na Tesa, 3 - Montuïri, 2

CADETS

Montuïri, 2 - Xilvar, 0
At.Manacor, 3 - Montuïri, 3
Montuïri, 3 - La Union, 2
Sta.Ponça, 1 - Montuïri, 6
Montuïri, 1 - Son Cladera, 2

ALEVINS

Valldemossa, 2 - Montuïri, 7
Montuïri, 7 - Sineu, 2
Esporles, 2 - Montuïri, 3

BENJAMINS

Montuïri, 1 - Es Pla, 10
Olímpic, 9 - Montuïri, 0

BÀSQUET

PRIMERA AUTONÒMICA

Lapis Montuïri, 67 - Llevant, 84
Lapis Montuïri, 68 - Pollença, 31

CADETS

Montuïri MC Manera, 58 - Santanyí, 74
Manacor, 24 - Montuïri MC Manera, 58
Montuïri MC Manera, 65 - Mestre Guillem Galmés, 62

INFANTILS

Montuïri MC Verger, 69 - Pla de Na Tesa, 61
Sant Salvador, 15 - Montuïri MC Verger, 66

MINI

Montuïri, 38 - Joventut Lluçmajor, 18
Montuïri, 59 - Campos, 8

J. P. G.

Xerrades per a pares i mares dels infants de la catequesi

Per a dia 10 (dimecres) a les 20,30h, convidam tots els pares i mares dels infants de la catequesi a una xerrada sobre: *Principis antropològics per a una educació en valors*. Vendrà a parlar-nos en Lluís Bordas, psicòleg i n'Assumpta Gómez, mestra.

Xerrada d'Advent

El dijous dia 11 a les 20'30h, xerrada d'Advent per a tot el Poble de Déu a la rectoria. En Lluís Bordàs, parlarà sobre *L'Esperança, principi de la vida cristiana*.

Recés Espiritual d'Advent

El proper dissabte dia 20 a les 16'00h recés, espiritual d'Advent de l'Arxiprestat del Pla al convent de les germanes Franciscanes de Pina.

Celebració de la reconciliació

El divendres dia 19 a les 20'00h celebració de l'acte de la reconciliació en motiu de les festes de Nadal.

Missa amb nins

El diumenge dia 21 a les 12'00h, missa amb nins.

Horari de les celebracions de les festes de Nadal i Cap d'any

Dia 24: 20'00h, Matines

Dia 25: 12'00h i 20'00h, Eucaristia del dia de Nadal

Dia 26: 12'00h i 20'00h, Eucaristia de la segona festa de Nadal

Dia 28: 12'00h i 20'00h, Eucaristia de dominica.

Dia 31: 20'00h, Eucaristia de Cap d'any

Dia 1 : 20'00h, Eucaristia . Se suprimeix la missa de les 12'00h.

Un Advent amb accent de teulada

En la gramàtica catalana com també l'espanyola l'accent o la dièresi defineix i precisa el significat de la paraula. Així per exemple és diferent beneït de beneit. Mentre que la primera significa una protecció especial de Déu, l'altre és una característica pejorativa d'una persona. La dièresi, en aquest cas, és el que dóna un sentit diferent a la paraula.

Deim tot això perquè volem que l'Advent d'aquest any tenguim un accent diferent perquè no sols el visquem amb més intensitat espiritual, sinó també amb més compromís parroquial. L'Advent d'enguany volem que tenguim accent a teulada. A teulada perquè serà durant el temps de l'Advent que es rehabilitarà la teulada del nostre temple. I així com es rehabilitarà aquesta part de la nostra parròquia també hauríem de rehabilitar el nostre interior per tal de viure una gratificant experiència de Déu.

El temps d'Advent és el moment més adient per refer l'esperança. Malgrat els moments de desencís, de preocupació que podem restar indiferents davant la convidada de Déu que ens invita a fer noves totes les coses. Sobretot l'Advent és el millor moment per refer les il·lusions perdudes i continuar som-

niant amb la utopia perquè sols la utopia de Nadal pot fer reviscolar la tendresa del cor. I la tendresa del cor és aquella que ens comou per la seva delicadesa i la seva humanitat.

Accent a teulada vol dir interès per conservar allò que és nostre i que amb el pas dels anys s'ha deteriorat i cal rehabilitar-lo. Les teules s'han rompudes i s'han espatllades degut al mal temps i així també algunes bigues que les aguanten. La nostra esperança és que no sols els cristians que celebren la nostra fe tinguem la responsabilitat de la conservació del temple, sinó tot el poble de Montuïri. L'Església és de tots i tard o prest tots demanam algun servei religiós.

Per què no desitjar, esperar i confiar que tots els montuïrers i montuïreres no sols farem possible l'esperança d'un món més humà i més just; sinó també fer possible, durant aquest Advent i Nadal, un compromís més ferm i real amb el que és de tots: la parròquia. Tant de bo que d'una manera anònima o personal tots fem una aportació econòmica per tal que el nostre temple continuï tenguent "vida" i vida digna.

Bon Advent per a tothom!

Així de deteriorada està la teulada de l'església parroquial de Montuïri

Apotecaries

7 Dbre. St. Joan | 28 Dbre. Montuïri
14 " Vilafranca | 4 Gener Petra
21 " Ariany

Temps passat

10 anys enrere

Desembre de 1993

Tria dels nous cossiers

Dia 21 de desembre es reuniren els cossiers que havien cessat per tal de triar els seus successors, però, sense saber per què, no foren capaços de fer-ho i elegiren tots els 13 que es presentaren.

25 anys enrere

Desembre de 1978

Nou secretari

No tenint secretari l'Ajuntament des de la jubilació de Bartomeu Verger, feia més de tres anys, fou designat secretari per acumulació el qui també ho era de Costitx, Mateu Mas Font, natural de Maria de la Salut, càrrec que naturalment alternava entre ambdues poblacions.

50 anys enrere

Desembre de 1953

Inauguració de l'escalonada de les Escoles

Després de 20 anys d'haver d'entrar a les Escoles per la carretera de Sant Joan amb el consegüent perill d'accidents, els alumnes a partir del 17 de desembre de 1953 pogueren accedir-hi mitjançant l'escalonada construïda al final del carrer Mestre Porcel, inaugurada aquest dia.

100 anys enrere

Desembre de 1903

Desobediència

Amb motiu de la visia del Governador Civil a Montuïri, l'Ajuntament va ordenar que fossin retirats del carrer els carros, pedres, fustes i qualsevol obstacle. Tothom ho féu manco Joan Mas Gallard que vivia en el carrer de Ses Tres Creus. L'Ajuntament insistí però no ho volgué fer. Aleshores ho féu l'Ajuntament però li carregà les despeses, les quals pujaren 13 pessetes. Era l'1 de desembre de 1903. Ara bé, a finals d'any no s'havia aconseguit que les abonàs i varen haver d'anar "a les males".

Fases de la Lluna

Desembre 2003

8 Lluna plena | 23 Lluna nova
16 Quart minvant | 30 Quart creixent

Demografia

Novembre de 2003

Naixements

Dia 6.- Francisca Maria Mascaró Fiol filla de Monserrat i de Maria Francisca.

Defuncions

Dia 2.- Magdalena Miralles Trobat "Queló", casada de 86 anys.

Dia 5.- Miquel Sastre Mayol "Xinet", casat e 86 anys.

Dia 26.- Maria Mulet Mayol "Matxona", viuda de 69 anys. (Morí a Algaida).

Matrimonis

Dia 15.- Guillem Moll Manera amb Eva Moreno Garcia.

Pluviometria

Novembre de 2003

Dia 16.....	9'4 litres m ²
" 17.....	0'7 " "
" 20.....	0'4 " "
" 21.....	0'2 " "
" 23.....	14'3 " "
" 24.....	0,2 " "
" 25.....	17'9 " "
" 27.....	1'1 " "
Total.....	44'2 litres m²

Noces d'or

4 desembre 1953

Miquel Cerdà Verger "Pollo" amb Antònia Cerdà Pizà "Pisana".

29 desembre 1953

Cristòfol Massanet Juan "Parri" amb Margalida Barceló Ribas "Malaneva".

29 desembre 1953

Jaume Rigo Amengual "Pèl" amb Margalida Miralles Martí (de Lloret).

Cuinar en casa

Coca ràpida

Ingredients

2 ous (les clares pujades a punt de neu)

1 tassó de vi, de llet

1 tassó de vi, d'oli de gira-sol

1 tassó de vi, de sucre

2 tassons de vi, de farina de força

1 sobre de llevadura canari.

Elaboració

Remenar els vermells d'ou molt bé. Afegir el sucre i tornar remenar. Llavors posar-hi la llet, l'oli i la farina. Finalment, els blancs pujats a punt de neu i el canari. Enfornar.

TERESA EGEA ROSSINYOL

Gloses

Antigues cançons amoroses

Per riure vaig dir un dia
a s'al·lota: – Casem-nos!
Ella em respongué amorós:
– Estimat meu, facem via!

S'altre dia em varen dir,
en veure un fadri granat:
– Tan vell i no t'ets casat?
Qualque treball deus tenir!

VERGER

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

Ctra. Montuïri a Porreres, Km.1 • Tel. 971 646 695 • Fax 971 161 503

MONTUÏRI

Carta oberta

El batle als montuïers

Vistes les manifestacions fetes per un sector del partit PSM de Montuïri, sobre la possibilitat d'eliminar les taxes dels permisos d'obres del nostre poble, considero imprescindible dirigir-me a tots vosaltres, montuïers i montuïeres, per manifestar la meua opinió i la meua crítica davant tan absurdes i contradictòries opinions.

Com poden denunciar un dia que l'Ajuntament té endeutament, que necessita un sanejament, que es faci un control estricte de les inspeccions urbanístiques, que tothom pagui i es recapti per bé municipal!

Un altra dia voler fer grans inversions, millorar la guarderia, millorar el Dau, millorar els carrers,...

I l'endemà voler eliminar aquests mateixos ingressos del nostre terme municipal. (Cosa que, per altra banda, no té cap precedent a cap poble ni ajuntament conegut).

Això ens demostra, simplement, la falta de rigor, la falta de serietat amb la gestió de l'ajuntament, i l'oportunisme d'algunes persones que, cercant el favor i la simpatia de la gent, s'arrisquen a oferir "qualsevol cosa" i a "qualsevol preu".

Hem de ser més seriosos, més compromesos i més congruents amb la responsabilitat política i municipal

que tenim al front de Montuïri.

Xerrant d'incongruències, per exemple, també hauríeu de saber que el Grup municipal PSM, tant a nivell d'Institut Municipal d'Esports (IME) com els regidors a l'Ajuntament ple, tots votaren "a favor" dels preus públics que s'han posat en Es Revolt (piscina, pavelló,...). I després critiquen aquests acords...!

M'agradaria també que mostrassin les instal·lacions esportives dels altres pobles que posen d'exemple, i que les comparin amb les nostres, abans de criticar els preus.

O sinó, que comparin els preus de les nostres instal·lacions, amb els preus de pobles que tinguin dotacions esportives similars. Això és ser objectiu i sincer.

Els doblers i les inversions surten de les aportacions de tots, ho sabem, sempre ha estat així.

Vetllem per que el nostre poble continuï avançant cap a una major qualitat de vida, però sense prometre impossibles. És l'única manera de resultar convicents i que la gent ens cregui i aposti per nosaltres.

Moltes gràcies i una abraçada.

Gabriel Matas, Batle de Montuïri

La teulada de l'església

L'estat lamentable en què es troba la teulada de l'església no es pot perllongar més. Ja s'han començat les obres per adobar-la totalment, si bé cal pensar que es tracta -el temple- d'un patrimoni dels montuïers i que tenim l'obligació de conservar-lo, motiu pel qual la contribució econòmica de cada un es imprescindible en aquests moments.